Dosarul nr.2rc-11/2025 judecătoria Ungheni, judecător L.Potîngă

D E C I Z I E

26 mai 2025
mun.Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord

Avînd în componenţa sa:
Preşedintele colegiului Stanislav Grosu
Judecători Alina Ţihonschi şi Radu Holban

studiind recursul declarat de SRL „Agro Domain Group" împotriva încheierii judecătoriei Ungheni din 13 ianuarie 2025, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Agro Domain Group" către SRL „Miaco-Lux" privind desfiinţarea hotărârii arbitrale nr.2-01/2023 din 12.09.2024,-

c o n s t a t ă :

Poziţia instanţei de fond:

1. La data de 09.12.2024, SRL „Agro Domani Group" a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Miaco Lux" prin care a solicitat desfiinţarea totală a hotărârii arbitrale nr.2-01/2023 din 12.09.2024 emisă de Curtea de Arbitraj Economic a RM.
2. În motivarea cererii se indică că la 12.09.2024, Curtea de Arbitraj Economic a RM, în persoana judecătorului arbitral Alexandr Ţelihov, a emis Hotărârea nr.2-01/2023 din 12.09.2024, prin care s-a respins integral cererea de arbitraj din 19.01.2023, cu completările ulterioare, depusă de „Agro Domain Group" SRL către „Miaco-Lux" SRL, cu privire la încasarea datoriei contractuale în mărime de 72.000,00 lei, penalităţii contractuale pentru întârziere în mărime de 512.640,00 lei, cheltuielilor de acordare a asistenţei juridice în mărime de 55.200,00 lei şi contravalorii taxei de arbitraj în mărime de 14.616,00 lei. S-a admis integral cererea reconvenţională din 28.03.2023, depusă de „Miaco-Lux" SRL către „Agro Domain Group" SRL, cu privire la constatarea faptului vânzării de către „Agro Domain Group" SRL către „Miaco-Lux" SRL, în baza Contractului de vânzare – cumpărare RA 019 din 09.04.2021, a seminţelor de porumb cu vicii materiale şi încasarea de la „Agro Domain Group" S.R.L., în beneficiul „Miaco-Lux" S.R.L., a cheltuielilor arbitrale suportate. S-a constatat faptul vânzării de către „Agro Domain Group" S.R.L. către „Miaco-Lux" S.R.L., în baza Contractului de vânzare-cumpărare RA 019 din 09.04.2021, a seminţelor de porumb cu vicii materiale. S-a încasat de la „Agro Domain Group" S.R.L., în beneficiul „Miaco-Lux" S.R.L. contravaloarea taxei de arbitraj în mărime de 10.000,00 lei, cheltuieli de acordare a asistenţei juridice în mărime de 97.000,00 lei, cheltuieli de transport în mărime de 9.750,00 lei, alte cheltuieli arbitrale suportate în mărime de 20.724,00 lei, în sumă totală de 137.474,00 lei.
3. În drept şi-a întemeiat acţiunea în baza art.480 CPC al RM.
4. Mai indică că conform pct.IV.2. al contractului de vânzare-cumpărare nr.RA 019 din 09.04.2021, în cazul în care nu se va ajunge la un acord comun, toate obligaţiile părţilor referitoare la executarea prezentului contract, vor fi examinate la aprecierea persoanei, drepturile căreia au fost încălcate, atât în instanţa de judecată de la locul executării contractului (mun. Chişinău), conform art.39 alin.(11) CPC al RM, cât şi de către Curtea de

Arbitrai Economică a Republicii Moldova pe lângă Asociaţia de Arbitrai din Republica Moldova, în limba de stat de către judecător arbitrai unic al Curţii de Arbitraj Economic a RM, numit de către Preşedintele acesteia, conform Regulamentelor acesteia şi legislaţiei RM, sau în Judecătoria Competentă de drept comun conform legislaţiei civile a Republicii Moldova. Toate actele Curţii de Arbitraj Economic a RM sunt definitive şi obligatorii pentru părţi, şi vor fi executate de ele în mod benevol.

5. Notează că clauza arbitrală este un ambiguă şi contradictorie, acest fapt este temei de declarare a nulităţii clauzei arbitrale, precum: Contradicţie între jurisdicţii- Clauza oferă simultan părţilor posibilitatea de a soluţiona litigiile prin: Instanţele judecătoreşti (Judecătoria competentă de drept comun din mun. Chişinău); Curtea de Arbitraj Economică a Republicii Moldova. Nu este clar care dintre aceste opţiuni prevalează, creând confuzie dacă una dintre părţi insistă asupra uneia dintre jurisdicţii. Ambiguitatea în exprimarea intenţiei părţilor, şi anume fraza „vor fi examinate la aprecierea persoanei, drepturile căreia au fost încălcate" sugerează că partea reclamantă poate decide între arbitraj şi instanţa de judecată. Totuşi, această formulare nu defineşte un mecanism clar sau obligatoriu, lăsând loc pentru interpretări şi conflicte între părţi. Posibile încălcări ale principiilor UNCITRAL. Potrivit legislaţiei internaţionale (inclusiv UNCITRAL), o convenţie arbitrală trebuie să reflecte clar intenţia exclusivă a părţilor de a soluţiona litigiile prin arbitraj. Clauza prezentată creează confuzie, permiţând soluţionarea litigiilor fie prin arbitraj, fie prin instanţe, ceea ce contravine principiilor autonomiei şi certitudinii convenţiei arbitrale. Lipsa prioritizării între jurisdicţii. Chiar dacă părţile ar alege arbitrajul, clauza menţionează că hotărârile Curţii de Arbitraj sunt definitive şi obligatorii, dar nu exclude în mod clar dreptul de a apela la instanţe. Acest lucru poate duce la conflicte în aplicare, cum ar fi: - Una dintre părţi apelează la arbitraj, iar cealaltă la instanţă, generând o dublă procedură.- Instanţele ar putea considera clauza nevalabilă din cauza lipsei de claritate. Dacă o parte invocă această clauză într-un litigiu, instanţa sau tribunalul arbitral ar putea considera clauza nulă din cauza: Contradicţiilor dintre forumuri (instanţă vs. arbitraj); Lipsa intenţiei clare a părţilor de a se supune exclusiv arbitrajului.

6. Totodată, menţionează că S.R.L. „Miaco Lux" a depus în adresa instanţei de judecată o cerere de chemare în judecată privind încasarea din contul la S.R.L. „Agro Domain Group", a unor presupuse prejudicii care ar rezulta din contractul de vânzare-cumpărare nr. RA 019 din 09.04.2021. Atestă, astfel, faptul că şi S.R.L. „Miaco - Lux" consideră că clauza arbitrală este nulă şi nu s-a adresat în arbitraj cu o acţiune de acest gen, ci a decis să se adreseze în instanţa de judecată - cauza nr.2c-1762/2024 (2-24086006-12-2c-02082024-l) – Judecătoria Chişinău, sediul Centru.

7. Mai menţionează că procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenţia arbitrală. Conform pct.IV.1. al Contractului de vânzare-cumpărare nr.RA 019 din 09.04.2021, toate neînţelegerile apărute în legătură cu acest contract Părţile vor încerca să soluţioneze pe cale amiabilă. Notează că S.R.L. „Miaco-Lux", anterior depunerii cererii reconvenţionale în arbitraj nu a avut nici o tentativă să soluţioneze amiabil, în cadrul unei proceduri prealabile litigiul iscat. La caz, părţile contractante şi-au asumat prin acord expres obligaţia de a încerca soluţionarea eventualelor litigii pe cale amiabilă înainte de a recurge la instanţa de judecată. În temeiul principiului *pacta sunt servanda*, părţile trebuie să respecte clauzele contractuale pe care şi le-au asumat voluntar. Clauza privind soluţionarea pe cale amiabilă reprezintă o obligaţie contractuală prealabilă sesizării instanţei. Nerespectarea acestei obligaţii urmează fi interpretată drept o încălcare a

contractului şi poate duce la inadmisibilitatea cererii în instanţă. Procedura amiabilă stipulată prin contract are un caracter obligatoriu în măsura în care părţile au convenit expres asupra acesteia.

8. Conform principiului bunei-credinţe, părţile au obligaţia să colaboreze pentru a-şi îndeplini obligaţiile contractuale şi să adopte o conduită loială. Refuzul sau omisiunea de a iniţia procedura amiabilă poate fi calificată drept o încălcare a acestui principiu.

9. În concluzie, clauza arbitrală care impune soluţionarea amiabilă are caracter obligatoriu, iar nerespectarea acesteia de către reclamant justifică fie respingerea cererii ca inadmisibilă, fie suspendarea procesului. Este esenţial ca părţile să respecte toate prevederile contractului, inclusiv cele referitoare la încercările de rezolvare amiabilă, pentru a asigura respectarea bunei credinţe şi a economisi resursele judiciare.

10. Mai indică că instanţa arbitrală a amânat şedinţele de judecată în nenumărate rânduri.

11. Conform pct.12.4. din Regulamentul cu privire la activitatea Curţii de Arbitraj Economic a Republicii Moldova a Asociaţiei de Arbitraj din Republica Moldova nu mai târziu de o zi înainte de şedinţă, partea are drept să solicite amânarea acesteia, prezentând probe de absenţă sa motivată. Amânarea poate fi solicitată doar o singură dată.

12. Consideră că la caz, instanţa arbitrală a admis petrecerea a 26 de şedinţe arbitrale, cu amânări numeroase, astfel încălcând în mod flagrant prevederile clauzei arbitrale şi a Regulamentului sus - menţionat.

13. Despre faptul că au avut loc 26 de şedinţe arbitrale a menţionat chiar şi judecătorul arbitral la penultima pagină a hotărârii, unde a argumentat necesitatea încasării unor sume exorbitante (97.000,00 MDL) ca cheltuieli pentru asistenţă juridică.

14. Una dintre funcţiile esenţiale ale unui proces arbitral este de a oferi o soluţie rapidă şi eficientă pentru soluţionarea disputelor comerciale, în conformitate cu principiile de justiţie şi transparenţă. Amânările repetate ale şedinţelor arbitrale încalcă aceste principii, periclitând integritatea procedurii şi accesul părţilor la o justiţie eficientă. Astfel, numărul excesiv de şedinţe arbitrale, cu amânări multiple, reprezintă o abatere de la obiectivele procedurale ale arbitrajului şi un abuz al dreptului de a solicita amânări.

15. Potrivit menţiunii judecătorului arbitral la penultima pagină a hotărârii, sumele pentru asistenţa juridică (97.000 MDL) au fost justificate ca necesare din cauza numărului mare de şedinţe, inclusiv amânările. Totuşi, aceste cheltuieli sunt disproporţionate şi pot fi considerate nejustificate, având in vedere că amânările repetate, neprevăzute şi neregulamentare, nu ar trebui să fie transferate părţii reclamante. În acest sens, costurile de asistenţă juridică devin excesive şi nu pot fi acceptate ca fiind o consecinţă legitimă a unui proces arbitra, care, prin natura sa, trebuie să fie eficient şi să evite astfel de cheltuieli necontrolate.

16. Potrivit dispoziţiilor contractuale şi ale regulamentului, toate actele Curţii de Arbitraj Economic sunt definitive şi obligatorii pentru părţi, iar acestea trebuie să fie executate în mod benevol. Însă, dacă procesul arbitral este tergiversat în mod abuziv prin amânări repetate şi cheltuieli excesive, drepturile părţii care a solicitat arbitrajul sunt încălcate. Acest lucru duce la o încălcare a principiului eficienţei procesului şi la o imposibilitate de a obține o soluție rapidă și corectă a disputei, așa cum prevede legislația și contractul.

17. În baza argumentelor sus-menţionate, concluzionează că procedura arbitrală a fost afectată în mod negativ de amânările repetate şi nejustificate, precum şi de costurile excesive impuse SRL „Agro Domain Group”.

18. Mai indică că dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziţii care nu pot fi executate.

19. Pct. 3 din Hotărârea arbitrală nr.2-01/2023 din 12.09.2024, prevede următoarele: Se constată faptul vânzării de către „Agro Domain Group” S.R.L. către „Miaco-Lux” S.R.L., în baza Contractului de vânzare-cumpărare RA 019 din 09.04.2021, a seminţelor de porumb cu vicii materiale.

20. Făcând trimitere la art. 480 alin. (2) lit. d) CPC al RM notează că, instanţa arbitrală a constatat în hotărârea sa faptul că S.R.L. „Agro Domain Group” a livrat S.R.L. „Miaco - Lux” 42 de saci de seminţe de porumb (în total 1200 kg). Totodată, notează că din aceşti 42 de saci, 41 au fost utilizaţi, şi doar unul a fost păstrat. Conţinutul doar acestui ultim sac a fost supus unei evaluări. Iar în baza acestei evaluări, instanţa arbitrală a constatat că conţinutul a tuturor celor 42 de saci era unul viciat.

21. Astfel, atrage atenţia că dispoziţia instanţei arbitrale prin care se dispune constatarea faptului că toate seminţele de porumb au fost cu vicii materiale este una absurdă şi imposibil de executat. Imposibilitatea de a evalua toate seminţele face ca dispoziţia instanţei arbitrare să fie abstractă şi imposibil de aplicat.

22. Instanţa arbitrală a evaluat doar un singur sac de seminţe, în timp ce 41 de saci au fost deja utilizaţi. Aşa cum se prevede în jurisprudenţa şi doctrina privind arbitrajul, evaluarea probelor este esenţială pentru formarea unui raţionament valid. Dacă instanţa nu a avut probe suficiente şi concrete pentru toate cele 42 de saci, atunci concluzia privind viciul tuturor seminţelor este nefondată şi nejustificată.

23. În plus, lipsa probelor pentru restul cantităţii face imposibilă punerea în aplicare a hotărârii. Instanţa ar fi trebuit să verifice dacă seminţele rămase, care nu au fost utilizate şi care ar fi trebuit să facă obiectul evaluării, prezintă aceleaşi vicii.

24. O dispoziţie arbitrală care se bazează pe evaluări incomplete sau neconcludente nu poate fi executată într-un mod care să protejeze în mod echitabil drepturile părţilor implicate. În acest context, instanţa trebuie să aplice principiile de bună-credinţă şi echitate, iar dacă una dintre părţi nu poate îndeplini efectiv dispoziţiile hotărârii, aceasta ar putea constitui un motiv suficient pentru desfiinţarea hotărârii.

25. De asemenea, poate fi invocat faptul că o hotărâre arbitrală trebuie să fie precisă şi executabilă pentru a respecta dreptul părţilor la o decizie clară şi justă. Dacă instanţa arbitrală a constatat un viciu generalizat fără a avea dovezi complete şi fără a oferi un mijloc de verificare obiectivă, hotărârea nu poate fi aplicată în realitate.

26. În multe sisteme legale, inclusiv în dreptul internaţional al arbitrajului, există principiul imposibilităţii de executat, care se aplică atunci când o hotărâre arbitrală conţine dispoziţii ce nu pot fi puse în aplicare. Cazurile internaţionale, cum ar fi cele de la Curtea Internaţională de Arbitraj de la Paris sau alte instanţe internaţionale, pot fi folosite pentru a susţine că o hotărâre arbitrală trebuie să fie clară şi executabilă pentru a fi validă.

27. O altă dimensiune importantă a acestui argument este că instanţa a dispus repararea unui viciu generalizat al produsului, care, în acest caz, nu poate fi reparat fizic, având în vedere că seminţele deja utilizate nu mai pot fi înlocuite sau reparate. Dispoziţiile arbitrale care impun repararea unui defect care nu poate fi remediat, din cauza faptului că produsul a fost consumat sau utilizat, pot fi considerate imposibil de executat. Acest tip de

soluţie juridică este susceptibil să fie calificat drept ineficient şi imposibil de pus în practică.

28. Mai indică că arbitrajul s-a pronunţat asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenţia arbitrală ori care nu se înscrie în condiţiile convenţiei, ori hotărârea arbitrală conţine dispoziţii în probleme ce depăşesc limitele convenţiei arbitrale.

29. Pct.3 din Hotărârea arbitrală nr.2-01/2023 din 12.09.2024, prevede următoarele:

30. Se constată faptul vânzării de către „Agro Domain Group" S.R.L. către „Miaco-Lux" S.R.L., în baza Contractului de vânzare-cumpărare RA 019 din 09.04.2021, a seminţelor de porumb cu vicii materiale.

31. Subliniază că instanţa arbitrală şi-a depăşit competenţele legale atunci când a hotărât constatarea faptului vânzării a seminţelor de porumb cu vicii materiale.

32. Conform art.16 alin.(1) lit.c) Cod civil, apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin constatarea sau, după caz, declararea nulităţii actului juridic;

33. Învederează că lista metodelor de apărare a drepturilor civile sus - menţionată este limitativă, iar „constatare" a „ceva anume" este permisă doar pentru „nulitatea actului juridic", nu şi pentru presupusele vicii materiale.

34. Mai menţionează că la caz, contractul între „Agro Domain Group" S.R.L. şi „Miaco-Lux" S.R.L. reglementează vânzarea seminţelor de porumb, iar contestarea viciilor materiale ale acestora ar trebui să fie tratată în cadrul unei proceduri care poate include, de exemplu, rezolvarea unui viciu de performanţă contractuală sau modificarea acestuia, nu printr-o „constatare" arbitrală generală. Astfel, instanţa arbitrală a depăşit competenţa convenită între părţi, deoarece nu există nicio prevedere în convenţia arbitrală care să permită doar „constatarea" unei încălcări a contractului, fără a adresa concret remediul sau corectivul asociat.

35. Articolul 16 din Codul Civil al RM stabileşte modalităţile de apărare a dreptului civil, dintre care doar „constatarea nulităţii actului juridic" poate fi o formă validă de apărare atunci când este vorba de viciile unui act juridic. „Constatarea" viciilor materiale nu poate fi echivalată cu o formă de apărare acceptată în cadrul dreptului civil, întrucât nu este prevăzută explicit ca o metodă validă de apărare.

36. Conform art. 16 alin. (1) din Codul Civil al RM, „constatarea" unui viciu material nu este permisă în mod general, decât în cazurile în care este vorba despre nulitatea unui act juridic. În acest sens, instanţa arbitrală, prin hotărârea sa, nu doar că a depăşit limitele stabilite de convenţia arbitrală, dar a aplicat o metodă care nu se regăseşte printre „categoriile legale" de apărare ale drepturilor civile, conform alin.(1) al art.16.

37. Indică că Codul civil precizează expres că lista metodelor de apărare este limitativă (alin.2 art.16), iar „constatarea viciilor materiale" nu este prevăzută ca un remediu autonom. Prin urmare, instanţa arbitrală nu avea competenţa de a dispune o „constatare" privind viciile materiale ale seminţelor, deoarece aceasta nu ar fi putut constitui o apărare juridică validă în contextul unui litigiu contractual.

38. O instanţă arbitrală, conform regulilor arbitrale şi legale, nu poate doar „constata" existenţa unui viciu material fără a adresa o soluţie concretă privind remedierea acestuia. În cazul în care seminţele de porumb sunt viciate, soluţia de remediere poate implica o reducere a preţului, o înlocuire a bunului sau o reparare a defectului, nu doar o „constatare" a viciilor. Astfel, instanţa arbitrală a depăşit scopul stabilit de convenţia arbitrală, care se referă, la soluţionarea unui litigiu specificat în contract, şi nu la o simplă evaluare a stării bunului vândut.

39. Conchide că, instanţa arbitrală şi-a depăşit competenţele legale în momentul în care a hotărât „constatarea vânzării seminţelor de porumb cu vicii materiale”, întrucât această hotărâre nu se înscrie în limitele convenţiei arbitrale şi nu este susţinută de normele legale prevăzute de Codul Civil al RM. Potrivit art.480 alin.(2) lit.g) din CPC al RM, instanţa de judecată poate desfiinţa hotărârea arbitrală pentru că aceasta a abordat un litigiu ce nu era inclus in competenţa convenită de părţi şi care nu corespunde condiţiilor stabilite de lege, iar „constatarea” viciilor materiale nu constituie o apărare validă în contextul dreptului civil.

40. Mai indică că hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislaţiei Republicii Moldova sau bunele moravuri.

41. Făcând trimitere la art.480 alin.(2) CPC al RM susţine că hotărârea arbitrală în discuţie încalcă principiile fundamentale ale legislaţiei Republicii Moldova, în special dreptul la un proces echitabil, protejat de art. 6 al Convenţiei Europene a Drepturilor Omului (CEDO) care include un set de garanţii procedurale Egalitatea de arme între părţi, Imparţialitatea tribunalului, Obligaţia tribunalului de a motiva decizia.

42. Încălcarea egalităţii de arme, şi anume S.R.L. „Agro Domain Group” a prezentat argumente fundamentale, care nu au fost examinate în mod corespunzător de tribunalul arbitral: Respectarea obligaţiilor contractuale:

43. S.R.L. „Agro Domain Group” a demonstrat că a livrat marfa conform art.1.1 al Contractului, fără alte obligaţii suplimentare privind ambalajul sau fracţia seminţelor.

44. Lipsa obiecţiilor la momentul recepţionării mărfii (confirmată prin factura fiscală) exonerează vânzătorul de răspundere pentru presupuse vicii ascunse. Neexaminarea acestor aspecte de către tribunal reprezintă o încălcare a dreptului de apărare al S.R.L. „Agro Domain Group”.

45. Tardivitatea notificării viciilor: S. R.L. „Miaco-Lux” a invocat presupusele vicii abia după aproape doi ani de la livrare, cu mult peste termenul rezonabil prevăzut de art.907 şi art.1124 Cod Civil al RM. Ignorarea acestui argument favorizează în mod vădit S.R.L. „Miacro-Lux”.

46. Lipsa probelor privind calitatea seminţelor: S.R.L. „Miaco-Lux” nu a prezentat dovezi concludente privind calitatea seminţelor, refuzând să răspundă întrebărilor relevante legate de roada obţinută.

47. Lipsa motivării suficiente a hotărârii arbitrale: Menţionează că în baza jurisprudenţei CEDO, ignorarea de către tribunalul arbitral a argumentelor importante ale S.R.L. „Agro Domain Group” - precum tardivitatea notificării viciilor şi acceptarea tacită a bunurilor de către S.R.L. „Miaco-Lux” reprezintă o încălcare a dreptului la egalitate de arme şi a principiului contradictorialităţii. Această omisiune constituie o încălcare a art.6 din CEDO şi subminează integritatea procesului arbitral.

48. Hotărârea arbitrală a ignorat în mod evident argumentele privind respectarea obligaţiilor contractuale; aspectul notificării tardive a presupuselor vicii; lipsa probelor concludente prezentate de S.R.L. „Miaco-Lux”. Această omisiune reprezintă o încălcare gravă a dreptului la o analiză detaliată şi imparţială a cauzei.

49. Susţine că are îndoieli privind imparţialitatea tribunalului în acest caz şi anume: Tribunalul arbitral a acceptat în totalitate argumentele S.R.L. „Miaco-Lux”; Tribunalul arbitral a ignorat total argumentele SRL „Agro Domain Group”, şi anume următoarele argumente de bază: Lipsa de obiecţii la recepţionarea mărfii: La momentul recepţionării seminţelor de porumb pe 09.04.2021, S.R.L. ’’Miaco-Lux” nu a ridicat nici o obiecţie cu

privire la calitatea mărfii sau documentele aferente, fapt confirmat prin semnarea facturii fiscale seria AAK6090256. Or, conform legislaţiei, orice vicii ale mărfii trebuie semnalate la momentul recepţionării. Obligaţiile contractuale îndeplinite: S.R.L. „Agro Domain Group" a livrat seminţele de porumb în conformitate cu prevederile contractuale şi a respectat toate termenele de livrare, inclusiv transmiterea documentaţiei necesare, inclusiv a certificatului de calitate, care a fost solicitat de S.R.L. „Miaco-Lux" abia după 2 ani de la livrare. Recolta obţinută de S.R.L. ''Miaco-Lux": Mărimea roadei obţinute de S.R.L. „Miaco-Lux" nu a fost clar demonstrată în cadrul procedurilor arbitrale, iar refuzul de a răspunde cu privire la cantitatea de porumb recoltată denotă o contradicţie în apărările acesteia. De asemenea, S.R.L. „Miaco-Lux" a procurat seminţe şi de la alţi furnizori, fără a contesta calitatea acestora. Viciile de ambalaj şi fracţie: Obiecţiile cu privire la ambalajul produselor sunt neîntemeiate, întrucât nu există nicio prevedere contractuală specifică în acest sens, iar aceste vicii ar fi trebuit invocate la recepţionare.

50. Presupusa lipsă de polenizare a seminţelor: S.R.L. „Miaco-Lux" nu poate considera ca viciu al seminţelor un fenomen natural, cum ar fi polenizarea incompletă, care poate fi influenţată de condiţii meteorologice, şi nu de calitatea seminţelor livrate.

51. Solicită admiterea prezentei cereri; Reclamarea întregului dosar arbitral nr. 2-01/2023 în original, pentru buna şi exhaustiva judecare a cauzei; Emiterea unei încheieri prin care să fie dispusă desfiinţarea totală a Hotărârii arbitrale nr. 2-01/2023, din 12.09.2024, emise de Curtea de Arbitraj Economic a RM, în persoana judecătorului arbitral Alexandr Ţelihov; Examinare prezentei cauze, după caz, în lipsa SRL „Agro Domain Group".

52. Prin Încheierea din data de 13.12.2024 cererea de chemare în judecată a fost acceptată în procedură generală, s-au stabilit acţiunile de pregătire printre care s-a acordat pârâtului termen pentru depunerea referinţei până la 23.12.2024.

53. Privitor la solicitarea reclamantului de a reclama întregul dosar arbitral nr.2/01/2023 în original, în temeiul art.479 alin.(2) CPC, instanţa nu a considerat necesar de a reclama întregul dosar arbitral, fapt menţionat în cuprinsul încheierii nominalizate f.d.52.

54. La data de 20.12.2024 prin intermediul SEDP a Judecătoriei a parvenit referinţa din partea reprezentantului pârâtului în care indică următoarele.

55. Cererea depusă de S.R.L. „Agro Domain Group" privind desfiinţarea hotărârii arbitrale o consideră formală, vădit neîntemeiată şi pasibilă a fi respinsă în temeiul următoarelor motive de fapt şi de drept.

56. Menţionează că, instanţa de judecată nu este în drept să evalueze corectitudinea examinării cauzei de către instanţa arbitrală şi nici să se expună asupra fondului cauzei. Prin urmare, în acest proces de judecată instanţa poate doar să verifice temeiurile pentru desfiinţarea hotărârii arbitrale, conform art.480 Cod procedură civilă. În aceste condiţii, desfiinţarea hotărârii arbitrale din motive formale este inadmisibilă.

57. În speţă, reclamanta nu a prezentat probe şi temeiuri legale care ar justifica desfiinţarea hotărârii arbitrale, ci doar a exprimat nemulţumiri privind soluţia adoptată, ceea ce nu reprezintă un motiv valid pentru desfiinţare. Astfel, sunt declarative şi nu pot fi reţinute alegaţiile expuse în cererea privind desfiinţarea hotărârii arbitrale, deoarece: Convenţia arbitrală, care se conţine în pct. IV.2 al Contractului de vânzare-cumpărare nr.RA019 din 09.04.2021, stabileşte suficient de clar că instanţa competentă să examineze toate obligaţiile părţilor referitoare la executarea respectivului contract, la alegerea persoanei drepturile căreia au fost încălcate, fie în instanţa de judecată de la locul

executării contactului conform art. 39 alin. (11) Cod procedură civilă, fie la Curtea de Arbitraj Economic din Republica Moldova.

58. Precizează faptul că, cererea în instanţa arbitrală a fost depusă anume de reclamanta S.R.L. „Agro Domain Group". Prin urmare, reclamanta a ales anume instanţa arbitrală ca instanţă competentă să examineze acest litigiu. Aşadar, alegaţiile reclamantei, expuse în acest sens, sunt neîntemeiate, motiv pentru care urmează a fi respinse. Or, clauza arbitrală nu conţine confuzii ori ambiguităţi, cu atât mai mult în măsură să determine nulitatea.

59. Mai mult decât atât, motivele indicate de S.R.L. „Agro Domain Group" (potrivit cărora S.R.L. „Miaco-Lux" a depus în instanţa de judecată o cerere de chemare în judecată privind repararea prejudiciilor cauzate de seminţele de porumb vândute cu vicii, iar prin acest fapt consideră că clauza arbitrală este nulă), nu rezistă nici unei critici, fiind de-a dreptul bizare şi lipsite de sens. În acest context, reiterează faptul că, clauza arbitrală acordă dreptul de a alege instanţa competentă anume persoanei drepturile căreia au fost încălcate. Respectiv, S.R.L. „Miaco-Lux", în calitate de persoană ale cărei drepturi au fost încălcate, a ales instanţa de judecată să examineze respectivul litigiu, iar faptul dat nu presupune nulitatea clauzei arbitrale care prevede inclusiv instanţa de judecată în calitate de instanţă competentă să examineze astfel de cauze. Atrage atenţia şi asupra faptului că, prevederi similare clauzei arbitrale se conţin şi la art.39 şi art.41 alin.(1) Cod de procedură civilă care stabilesc competenţa la alegerea reclamantului.

60. Pe cale de consecinţă, alegaţiile privind existenţa unor pretinse ambiguităţi, neclarităţi şi confuzii în clauza arbitrală, nu corespund realităţii şi sunt vădit neîntemeiate. Totodată, nu au relevanţă nici celelalte argumente aduse în acest sens de reclamantă deoarece cazurile la care a făcut referire nu sunt similare speţei.

61. Distinct de cele menţionate, atrage atenţia şi asupra faptului că, în instanţa arbitrală, S.R.L. „Miaco-Lux" a solicitat strămutarea cauzei spre examinare în instanţa de judecată, însă reclamanta nu a fost de acord cu respectiva cerere şi a optat pentru examinarea cauzei anume în instanţa arbitrală.

62. În concluzie, dincolo de faptul că este vădit neîntemeiată, poziţia de apărare identificată de reclamantă este şi ridicolă în condiţiile în care anume reclamanta a ales instanţa arbitrală în calitate de instanţă competentă să examineze cauza şi s-a opus strămutării ei spre examinare în instanţa de judecată, iar după ce a pierdut procesul, a invocat pretinse neclarităţi ale clauzei arbitrale.

63. Menţionează faptul că, pe tot parcursul examinării cauzei în instanţa arbitrală, reclamanta nu a avut obiecţii la temeinicia şi claritatea clauzei arbitrale, iar acest fapt constituie o dovadă a acceptării şi legalităţii tuturor actelor şi operaţiunilor care au avut loc până în ziua pronunţării hotărârii arbitrale. O altă interpretare este improprie, deoarece ar crea un precedent periculos care ar submina principiul supremaţiei legii, securităţii juridice, integrităţii profesionale şi practicii judecătoreşti uniforme.

64. În egală măsură, sunt neîntemeiate şi alegaţiile reclamantei privind neconformitatea procedurii arbitrale datorită neîncercării soluţionării amiabile a litigiului de către S.R.L. „Miaco-Lux" până la depunerea cererii reconvenţionale. În context, atrage atenţia asupra faptului că, acţiunea reconvenţională a fost depusă de S.R.L. „Miaco-Lux" în modul şi ordinea stabilită de lege, în instanţa arbitrală unde a fost depusă acţiunea iniţială de către S.R.L. „Agro Domain Group". Or, conform revederilor alin.(2) art.42 Cod procedură civilă, „acţiunea reconvenţională se intentează, indiferent de instanţa competentă să o

judece, în instanţa care judecă acţiunea iniţială". Indică că, instanţa arbitrală corect şi întemeiat a examinat cererea reconvenţională concomitant cu acţiunea iniţială. Precizează că, depunerea acţiunii reconvenţionale a fost o măsură necesară fiind determinată de faptul depunerii acţiunii iniţiale de către S.R.L. „Agro Domain Group".

65. Important este şi faptul că, până la depunerea cererii reconvenţionale de către S.R.L. „Miaco-Lux", au avut loc mai multe fapte care, din motive cel puţin stranii, S.R.L. „Agro Domain Group" a omis să le menţioneze şi anume că, autoritatea competentă a constatat viciile semințelor, după care cumpărătorul a convenit (verbal) cu vânzătorul asupra modului de soluţionare a respectivei probleme, urmare a cărui fapt vânzătorul a promis că va comercializa marfa cumpărătorului la preţ redus în scopul compensării pierderilor cauzate de semințele viciate. Astfel, existând această înţelegere între părţi, notificarea scrisă a vânzătorului în privinţa viciilor constatate era inutilă, cu atât mai mult în condiţiile în care vânzătorul a cunoscut despre viciile constatate în câmp de comisia formată la solicitarea sa. Însă, contrar acestor promisiuni verbale, S.R.L. „Agro Domain Group" a acţionat cu rea-credinţă cumpărătorul în instanţa de insolvabilitate iar ulterior în instanţa arbitrală în vederea încasării silite a preţului semințelor comercializate cu vicii materiale, precum şi penalităţi.

66. Distinct de cele menţionate, consideră că alegaţiile referitoare la lipsa notificării vânzătorului despre viciile constatate sunt neîntemeiate şi urmează a fi respinse, deoarece potrivit art.1123 alin.(1) Cod civil, cumpărătorul îşi poate exercita drepturile rezultate din existenţa viciului dacă demonstrează că viciul a existat la momentul trecerii riscului, chiar dacă este descoperit mai târziu. Totodată, alin.(4) acelaşi articol din lege stabileşte că, înaintarea faţă de vânzător a unei acţiuni întemeiate pe existenţa viciului produce aceleaşi efecte ca şi notificarea viciului, din momentul în care vânzătorul a cunoscut sau trebuia să cunoască despre acţiune.

67. Aşadar, depunerea de către cumpărătorul S.R.L. „Miaco-Lux" a acţiunii reconvenţionale (în instanţa arbitrală împotriva vânzătorului respectiv), prin care a fost solicitată constatarea existenţei viciului, produce aceleaşi efecte ca şi notificarea viciului, iar vânzătorul nu poate invoca necunoaşterea faptului depunerii acţiunii reconvenţionale întrucât interesele lui au fost reprezentate în instanţa arbitrală la examinarea cauzei respective de avocatul stagiar Mocanu Vladislav.

68. Mai mult decât atât, susţine că nu pot fi reţinute alegaţiile privind aplicarea dispoziţiilor art. 1124, 1125 şi 1126 Cod civil, deoarece alin. (5) art. 1123 Cod civil stabileşte că, dacă viciul rezultă din împrejurări pe care vânzătorul le-a cunoscut sau trebuia să le cunoască, dar pe care nu le-a dezvăluit cumpărătorului la momentul încheierii contractului, vânzătorul nu poate invoca: a) faptul că cumpărătorul din culpă gravă nu a cunoscut viciul; b) dispoziţiile art.1124, 1125 şi 1126; c) clauza prin care se exclud sau se limitează drepturile prevăzute de lege ale cumpărătorului rezultate din existenţa viciului.

69. În speţă, viciul rezultă din împrejurări pe care vânzătorul le-a cunoscut sau trebuia să le cunoască, dar pe care nu le-a dezvăluit cumpărătorului la momentul încheierii contractului, semințele de porumb fiind vândute în lipsa certificatului de calitate, fapt care contravine prevederilor imperative ale legii, actelor normative subordonate legii şi contractului. În plus, faptul dat a fost confirmat de Agenţia Naţională pentru Siguranţa Alimentelor prin Scrisoarea înregistrată sub nr.03/3-644 din 14.02.2023 şi cunoscut reclamantei până la depunerea cererii reconvenţionale, inclusiv din dosarul precedent care

a avut loc în instanţa de insolvabilitate. Astfel, alegaţiile reclamantei sunt neîntemeiate şi urmează a fi respinse.

70. Referitor la amânarea de către instanţa arbitrală a şedinţei de judecată de numeroase ori, precum şi la dreptul părţii de a solicita o singură dată amânarea, menţionează următoarele: Stabilirea celor 26 şedinţe de judecată în instanţa arbitrală a fost determinată de complexitatea cauzei, necesitatea acumulării şi prezentării probelor, comportamentul participanţilor la proces, acordarea de către instanţa arbitrală a posibilităţii ca fiecare parte să se expună (inclusiv în scris) asupra tuturor circumstanţelor, probelor şi înscrisurilor noi prezentate; Viteza examinării cauzei (asupra căreia reclamanta pune accent) nu poate prevala în detrimentul dreptului la apărare, dreptului la un proces echitabil, contradictorialităţii procesului, egalităţii de tratament, care au drept scop emiterea unei soluţii legale, motivate şi întemeiate. Cele patru volume ale cauzei examinate în instanţa arbitrală, constituie o dovadă certă, clară şi sigură a faptului că amânarea examinării a avut loc pentru asigurarea respectării drepturilor fundamentale ale participanţilor la proces, inclusiv a principiilor fundamentale ale legislaţiei Republicii Moldova şi bunelor moravuri. Amânările au avut loc inclusiv la cererile depuse de reprezentantul S.R.L. „Agro Domain Group", invocând imposibilitatea prezentării în instanţa arbitrală din diverse motive, inclusiv de ordin medical, existenţa altor activităţi şi şedinţe mai importante, prezentarea unor înscrisuri, prezentarea poziţiei scrise referitor la cererile şi demersurile depuse, etc. Reprezentantul S.R.L. „Miaco-Lux" a fost prezent la toate şedinţele de judecată care au avut loc în instanţa arbitrală; Şedinţa de examinare a cauzei în instanţa arbitrală nu a fost amânată sau întreruptă niciodată fără motiv sau temei legal, faptul dat fiind consemnat în procesul - verbal respectiv; Reprezentantul S.R.L. „Agro Domain Group" nu a obiectat în privinţa amânării sau întreruperii şedinţei în instanţa arbitrală decât la sfârşitul examinării ei, când a înţeles că în baza materialului probator existent, nu poate exista o altă soluţie legală decât de respingere integrală a acţiunii iniţiale depusă de S.R.L. „Agro Domain Group" şi de admitere a acţiunii reconvenţionale depusă de S.R.L. „Miaco-Lux".

71. Prin urmare, aceste argumente ale reclamantului sunt declarative şi lipsite de substanţă. Respectiv, ele nu pot fi reţinute şi urmează a fi respinse.

72. Nici alegaţiile reclamantului privind mărimea excesivă a cheltuielilor de asistenţă juridică, nu pot fi reţinute, întrucât aceste cheltuieli au fost reale, necesare şi rezonabile. Or, faptul dat a fost dovedit prin Facturi fiscale, Acte de îndeplinire a lucrărilor, Ordine de plată şi Extrasele anexate din contul bancar al Cabinetului avocatului Nichita Ion. Prin urmare, aceste cheltuieli sunt reale. De asemenea cheltuielile respective sunt rezonabile fiind în corespundere cu Hotărârea Consiliului Uniunii Avocaţilor nr.19-02/27.05.2022 din 27 mai 2022 privind recomandările cuantumului onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, potrivit căreia un diapazon rezonabil şi recomandabil pentru mărimea tarifelor orare ale avocaţilor din Republica Moldova, este între 70 şi 170 euro/oră.

73. Astfel, având în vedere volumul serviciilor prestate de avocatul ales (124 pagini întocmite de avocat şi 26 şedinţe la care acesta s-a prezentat), dar şi timpul necesar pentru prestarea acestora (141 ore), se constată că preţul mediu al fiecărui serviciu prestat (673 lei/oră, echivalentul sumei de 35 euro/oră), ceea ce constituie 50% din onorariul minim recomandat de Uniunea Avocaţilor.

74. Mai mult decât atît, asistenţa juridică acordată SRL „Miaco Lux” a fost necesară ţinând cont de complexitatea speţei, inclusiv cunoştinţele speciale în domeniul juridic care nici administratorul şi nici alt angajat al firmei nu dispune pentru a apăra eficient în instanţă interesele SRL „Miaco Lux”, motiv pentru care a fost nevoie de contractarea serviciilor unui avocat.

75. Alegaţiile reclamantului, potrivit cărora dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziţii care nu pot fi executate, nu corespund realităţii. Or, dispozitivul hotărârii arbitrale este suficient de clar, fiind întemeiat pe prevederile legii şi probele prezente la materialele cauzei.

76. Prin urmare, reclamanta încearcă inducerea instanţei în eroare, indicând că dovada viciului a fost prezentată doar pentru un sac de semințe iar pentru restul - nu. Aceste circumstanţe exclud buna credinţă a reclamantului. Reiterează faptul că reclamantul a comercializat semințele respective fără ca ele să dispună de certificat de calitate eliberat de autoritatea de stat competentă (ANSA) şi fără a comunica piritei, la momentul semnării contractului, despre lipsa certificatului de calitate şi nici despre imposibilitatea prezentării acestui document ulterior. Dimpotrivă, în pct. II.1.1 şi pct. II. 1.2 din contract, reclamanta s-a obligat să prezinte documentaţia necesară până la data 15.04.2021, fapt care nu a avut şi nu a putut avea loc. De asemenea, reclamantul nu a comunicat pârâtului, la momentul semnării contractului, nici despre faptul că persoana de la care a cumpărat aceste semințe (G.Ţ „Cernogal Gheorghe”), la momentul comercializării lor nu a avut Certificat de înregistrare valabil eliberat de ANSA în calitate de comerciant de semințe şi, respectiv, nu a fost în drept să comercializeze aceste semințe. Or, legea şi actele subordonate legii, interzic expres comercializarea semințelor în lipsa respectivului certificat de înregistrare în calitate de comerciant al semințelor şi a certificatului de calitate, iar despre faptul că G.Ţ „Cernogal Gheorghe” nu a dispus de aceste două documente necesare şi esenţiale pentru comercializarea semințelor respective, S.R.L. „Agro Domain Group” a cunoscut sau trebuia să cunoască încă la data cumpărării lor (26.03.2021), or S.R.L. „Agro Domain Group”, în calitate de profesionist, a avut obligaţia de diligenţă.

77. Mai mult decât atât, cunoscând despre lipsa actelor necesare care atestă calitatea acestor semințe dar şi despre faptul că ele au fost cumpărate de la o persoană care nu a fost înregistrată în registrul ANSA în calitate de comerciant de semințe la momentul comercializării lor, S.R.L. „Agro Domain Group” nu a fost în drept să le comercializeze altor persoane, inclusiv către SRL „Miaco Lux”. Prin urmare, acţionând contrar legii, S.R.L. „Agro Domain Group” nu poate pretinde că este de bună-credinţă, prezumţia respectivă fiind inaplicabilă în privinţa sa. Or, standardul de calitate al semințelor comercializate este impus prin lege, iar lipsa certificatului de calitate pentru lotul comercializat cumpărătorului exclude prezumţia vânzării semințelor calitative. Mai mult decât atât, această prezumţie nu se limitează doar la o parte a respectivelor semințe. Prin urmare, alegaţiile vânzătorului potrivit cărora doar semințele din sacul supus încercărilor au avut vicii materiale, nu pot fi reţinute, deoarece la materialele cauzei nu au fost prezentate dovezi potrivit cărora semințele din ceilalţi saci au fost calitative, iar calitatea lor a fost confirmată de ANSA prin certificatul prevăzut de lege.

78. Suplimentar, lipsa calităţii semințelor respective a fost confirmată de specialişti în domeniu, care au întocmit Actul de control al DRSA Cantemir nr. CT 02 din 13.09.2021, inclusiv Scrisoarea înregistrată sub nr.90 din 23.09.2021, Direcţia Agricolă şi Alimentaţie Hîncești (prezente la dosar), iar faptul că ambele terenuri (cu suprafaţa de 50 ha situat în r-

l Cantemir şi 35 ha situat în r-l Hînceşti) au fost semănate cu aceleaşi seminţe cumpărate de S.R.L. „Miaco-Lux” de la respectivul vânzător se dovedeşte prin cererile vânzătorului din 03.09.2021 şi din 06.09.2021 adresate autorităţilor de stat competente pentru a determina cauza neformării roadei şi pagubele cauzate agentului economic S.R.L. „Miaco-Lux”. Aceste constatări au fost comunicate vânzătorului, fapt dovedit prin Actul de constatare a faptelor şi stărilor de fapt întocmit de executorul judecătoresc Prutean Viorica din 23.03.2023.

79. Prin urmare, lipsa Certificatului de calitate a seminţelor vândute exclude calitatea acestora şi inversează sarcina probaţiunii în prezenta speţă referitor la calitatea lor, însă reclamanta nu a dovedit că seminţele din ceilalţi saci au fost calitative sau că în privinţa lor a fost eliberat certificat de calitate.

80. Arbitrajul s-a pronunţat asupra unui litigiu care este prevăzut de convenţia arbitrală şi se înscrie în condiţiile convenţiei, iar dispoziţiile hotărârii arbitrale nu depăşesc limitele convenţiei arbitrale. Astfel, convenţia arbitrală stabileşte dreptul părţii, interesele căreia au fost încălcate, să se adreseze Curţii de Arbitraj Economic din Republica Moldova pentru examinarea pretenţiilor legate de executarea tuturor obligaţiilor părţilor indicate în contractul respectiv. La caz, reclamanta, în calitate de vânzător al seminţelor, a avut obligaţia legală şi contractuală de a transmite cumpărătorului (cu statut de pârât în prezenta cauză) documentaţia referitoare la aceste seminţe, însă această obligaţie nu a fost executată până în prezent de S.R.L. „Agro Domain Group”. De asemenea, potrivit pct. II. 1.3 al contractului, vânzătorul s-a obligat să garanteze pe cumpărător contra viciilor materiale şi/sau juridice.

81. Deoarece S.R.L. „Agro Domain Group” nu a executat aceste obligaţii contractuale esenţiale, dar a cunoscut despre viciile seminţelor comercializate către S.R.L. „Miaco-Lux” însă nu le-a comunicat cumpărătorului respectiv nici la momentul încheierii contractului şi nici mai târziu, se constată că reclamantul a acţionat cu rea-credinţă pîrîtul în instanţa de insolvabilitate, după care în instanţa arbitrală, solicitând nu doar preţul seminţelor viciate dar şi penalităţi de 7 ori mai mare.

82. În aceste condiţii, unica posibilitate legală de apărare a S.R.L. „Miaco-Lux” a fost depunerea cererii reconvenţionale, care potrivit legii se examinează de instanţa care examinează acţiunea iniţială. Astfel, având în vedere faptul că acţiunea iniţială se afla pe rolul Curţii de Arbitraj Economic din Republica Moldova, cererea reconvenţională a fost depusă în instanţa arbitrală menţionată.

83. Menţionează că alegaţiile reclamantei potrivit cărora obiectul cererii reconvenţionale depăşeşte limitele convenţiei arbitrale, sunt neîntemeiate şi nu corespund realităţii, deoarece constatarea viciilor seminţelor este întemeiată pe neexecutarea obligaţiunilor contractuale de către S.R.L. „Agro Domain Group” privind transmiterea documentaţiei care atestă calitatea seminţelor comercializate, garantarea cumpărătorului împotriva viciilor materiale şi juridice, etc. Important este şi faptul că legea nu interzice examinarea pretenţiei privind constatarea viciului productului vândut de către instanţa arbitrală. Mai mult decât atât, respectiva pretenţie nu intră în competenţă exclusivă a altor instanţe. Prin urmare, instanţa arbitrală, corect, legal şi întemeiat a examinat cererea reconvenţională depusă concomitent cu acţiunea iniţială. Or, conform pct. 1.6 din Regulamentul cu privire la activitatea Curţii de Arbitraj Economic a RM, în competenţa Curţii de Arbitraj intră orice litigii deja existente sau ce ar putea să apară din raporturi contractuale sau de altă natură, cu excepţia litigiilor, care în conformitate cu legislaţia intră în competenţa exclusivă a altor instanţe.

84. Celelalte alegaţii, expuse de reclamant în acest sens, de asemenea nu pot fi reţinute întrucît sunt prezentate incomplet şi interpretate eronat. Or, reclamantul a omis să indice că art.16 alin.(1) lit. k) Cod civil, stabileşte inclusiv că, apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin alte căi prevăzute de lege. De asemenea, reclamanta a omis să se refere la prevederile art.1123 alin. (1) şi alin. (4) Cod civil, conform cărora, cumpărătorul îşi poate exercita drepturile rezultate din existenţa viciului dacă demonstrează că viciul a existat la momentul trecerii riscului, chiar dacă este descoperit mai târziu. înaintarea faţă de vânzător a unei acţiuni întemeiate pe existenţa viciului produce aceleaşi efecte ca şi notificarea viciului, din momentul în care vânzătorul a cunoscut sau trebuia să cunoască despre acţiune. Aşadar, alegaţiile reclamantei urmează a fi respinse.

85. Hotărârea arbitrală a fost emisă în conformitate cu principiile fundamentale ale legislaţiei Republicii Moldova şi nu contravine bunelor moravuri. Astfel, în perioada examinării cauzei, instanţa arbitrală a asigurat posibilităţi gale de apărare părţilor în proces, a asigurat contradictorialitatea, a luat în considerare argumentele părţilor şi probele prezentate, a oferit fiecărui participant la proces dreptul de a se expune referitor la chestiunile discutate, s-a expus prin încheieri asupra subiectelor solicitate fără a fi influenţată şi a emis hotărârea în modul şi ordinea stabilită, aceasta fiind motivată şi întemeiată.

86. Prin urmare, hotărârea arbitrală corespunde principiilor fundamentale ale legislaţiei Republicii Moldova, fiind respectate drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului, legalitatea, libertatea convenţiei în arbitraj, constituirea arbitrajului în conformitate cu convenţia părţilor, contradictorialitatea, respectarea dreptului la apărare, confidenţialitatea, atitudinea imparţială a completului de judecată arbitrală faţă de părţile litigante, egalitatea procedurală a părţilor, obiectivitatea, operativitatea şi echitatea.

87. Menţionează faptul că, doar indicarea de către reclamantă a unor norme de drept şi a unor cauze, nu constituie temei pentru desfiinţarea hotărârii arbitrale şi nu adaugă substanţă cererii depuse. Or, reclamanta nu a prezentat nici o probă pertinentă şi concludentă care ar dovedi temeinicia alegaţiilor descrise. Totodată, concluziile reclamantei referitoare la imparţialitatea arbitrului, manifestată prin acceptarea integrală a argumentelor pârâtului şi ignorarea totală a argumentelor reclamantei (privind: lipsa de obiecţii din partea pârâtului la recepţionarea mărfii; executarea integrală a obligaţiilor contractuale de către reclamant; cantitatea recoltată a porumbului; imposibilitatea identificării în contract a viciilor de pe ambalajul seminţelor vândute şi fracţiile acestora, ne polenizarea plantelor datorită fenomenelor naturale), sunt neîntemeiate şi contravin materialului probator existent, inclusiv actelor emise de arbitru.

88. Reiterează faptul că, respectivele alegaţii ale reclamantei se referă la fondul cauzei asupra căreia instanţa de judecată nu este în drept să se expună ori să le reexamineze.

89. Cu toate acestea, în motivarea hotărârii arbitrale sânt indicate detaliat temeiurile, motivele şi probele care au determinat arbitrul să emită o astfel de soluţie. De asemenea, în hotărârea arbitrală este indicat care anume circumstanţe, motive şi probe au condus la emiterea respectivei soluţii, iar pentru analiza acestora este necesară reexaminarea fondului cauzei şi aprecierea tuturor probelor prezentate, fapt care nu este permis de lege.

90. În esenţă, reclamanta nejustificat pretinde că este victimă a respectivului raport juridic, deoarece la încheierea oricărui contract fiecare parte are anumite aşteptări şi

interese economice, iar cumpărătorul nu este excepție în acest sens, având speranța legitimă că semințele de porumb cumpărate vor avea eficiența, productivitatea, toleranța și profitabilitatea obișnuită, sau prevăzută de reglementările tehnice pentru acest soi de semințe. Respectiv, roada așteptată de cumpărător a fost compromisă din cauza viciilor materiale ale semințelor vândute, iar cantitatea infimă a roadei formate a fost sub limita așteptărilor cumpărătorului, în aceste condiții, interesele cumpărătorului au fost prejudiciate esențial nu doar prin suportarea cheltuielilor legate de întreg ciclu economic/agricol dar și profitul ratat. Or, specialiștii în domeniu au constatat probleme genetice la semințele de porumb cumpărate, iar aceste vicii nu pot fi determinate vizual la momentul vânzării, ori după gust, miros, greutate sau culoare. Prin urmare, nici cumpărătorul și nici oricare altă persoană nu poate determina la momentul cumpărării semințelor dacă ele vor da sau nu roadă, ori care anume va fi productivitatea acestora, întrucât toate caracteristicile necesare sunt scrise pe etichete, iar calitatea semințelor trebuie să fie confirmată de ANSA. Respectiv, în condițiile în care sacii cu semințele cumpărate au avut etichete, iar vânzătorul a promis că actele care confirmă calitatea și proveniența acestor semințe va fi transmisă mai târziu, cumpărătorul nu a avut obiecții în acest sens întrucât astfel de practici sunt foarte frecvente și acceptate între profesioniști. însă, pentru a se asigura în privința posibilității verificării calității acestor semințe ulterior, cumpărătorul a păstrat ambalajul (sacii) din care au fost semănate semințele respective, inclusiv doi saci integri, fără a fi deschișI/despachetați.

91. Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 13 ianuarie 2025 s-a respins integral cererea depusă de SRL „Agro Domain Group" către SRL „Miaco-Lux" privind desființarea hotărârii arbitrale nr.2-01/2023 din 12.09.2024, emisă de Curtea de Arbitraj Economic al Republicii Moldova, în persoana judecătorului arbitral Alexandr Țelihov.

Solicitarea recurentului:

92. La data de 23 ianuarie 2025, SRL „Agro Domain Group" a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Ungheni din 13 ianuarie 2025, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii primei instanțe cu emiterea unei noi soluții prin care să fie desființată hotărârea arbitrală.

Argumentele părților:

93. În motivarea cererii de recurs recurenta SRL „Agro Domain Group" a indicat că în cererea de chemare în judecată a argumentat pe deplin, în baza principiilor naționale și internaționale cauzele pentru care clauza arbitrală ce se regăsește în pct.IV.2 al contractului de vânzare cumpărare nr.RA 019 din 09.04.2021 este nulă de drept.

94. Afirmă, că clauza arbitrală este un acord între părți prin care se conferă unui tribunal arbitral competența de a soluționa litigiile dintre ele. Totuși, ca orice act juridic, aceasta trebuie să respecte cerințele de valabilitate prevăzute de lege (claritate, necontradicție, respectarea normelor imperative). În cazul de față, clauza arbitrală este nulă din cauza ambiguității și contradicțiilor sale, care o fac inaplicabilă. Conform art.327 alin.(5) Cod civil, părțile nu pot elimina această nulitate printr-un simplu acord de a merge la arbitraj. Motivul este că temeiul nulității rezidă în natura intrinsecă a clauzei, iar acest defect legal nu poate fi remediat prin consimțământul părților. Norma legală se aplică indiferent de intențiile părților, protejând astfel principiile fundamentale ale securității juridice și clarității actelor. În acest context, clauza arbitrală care nu îndeplinește cerințele

de validitate rămâne nulă, iar instanţele nu pot conferi efecte unei astfel de clauze pe baza consimţământului ulterior al părţilor.

95. Notează că, S.R.L. „Miaco-Lux", anterior depunerii cererii reconvenţionale în arbitraj nu a avut nici o tentativă să soluţioneze amiabil cazul, în cadrul unei proceduri prealabile litigiul iscat.

96. La caz, părţile contractante şi-au asumat prin acord expres obligaţia de a încerca soluţionarea eventualelor litigii pe cale amiabilă înainte de a recurge la instanţa de judecată. În temeiul principiului *pacta sunt servanda*, părţile trebuie să respecte clauzele contractuale pe care şi le-au asumat voluntar. Clauza privind soluţionarea pe cale amiabilă reprezintă o obligaţie contractuală prealabilă sesizării instanţei. Nerespectarea acestei obligaţii urmează fi interpretată drept o încălcare a contractului şi poate duce la inadmisibilitatea cererii în instanţă.

97. Procedura amiabilă stipulată prin contract are un caracter obligatoriu în măsura în care părţile au convenit expres asupra acesteia.

98. Conform principiului bunei-credinţe, părţile au obligaţia să colaboreze pentru a-şi îndeplini obligaţiile contractuale şi să adopte o conduită loială. Refuzul sau omisiunea de a iniţia procedura amiabilă poate fi calificată drept o încălcare a acestui principiu.

99. În concluzie, clauza arbitrală care impune soluţionarea amiabilă are caracter obligatoriu, iar nerespectarea acesteia de către reclamant justifică fie respingerea cererii ca inadmisibilă, fie suspendarea procesului. Este esenţial ca părţile să respecte toate prevederile contractului, inclusiv cele referitoare la încercările de rezolvare amiabilă, pentru a asigura respectarea bunei-credinţe şi a economisi resursele judiciare.

100. Menţionează că pct.3 din Hotărârea arbitrală nr.2-01/2023 din 12.09.2024, prevede următoarele: Se constată faptul vânzării de către „Agro Domain Group" S.R.L. către „Miaco-Lux" S.R.L., în baza Contractului de vânzare-cumpărare RA 019 din 09.04.2021, a seminţelor de porumb cu vicii materiale.

101. Conform art.480 alin.(2) lit.d) CPC al RM, hotărârea arbitrală se desfiinţează în cazul când partea care cere desfiinţarea hotărîrii prezintă în judecată probe despre faptul că dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziţii care nu pot fi executate.

102. Notează că, instanţa arbitrală a constatat în hotărârea sa faptul că S.R.L. „Agro Domain Group" a livrat S.R.L. „Miaco–Luz" 42 de saci de seminţe de porumb (în total 1200 kg).

103. Totodată, notează că din aceşti 42 de saci, 41 au fost utilizaţi, şi doar unul a fost păstrat. Conţinutul doar acestui ultim sac a fost supus unei evaluări. Iar în baza acestei evaluări, instanţa arbitrală a constatat că conţinutul a tuturor celor 42 de saci era unul viciat.

104. Astfel, atrage atenţia instanţei de judecată că dispoziţia instanţei arbitrale prin care se dispune constatarea faptului că toate seminţele de porumb au fost cu vicii materiale este una absurdă şi imposibil de executat. Imposibilitatea de a evalua toate seminţele face ca dispoziţia instanţei arbitrare să fie abstractă şi imposibil de aplicat.

105. Instanţa arbitrală a evaluat doar un singur sac de seminţe, în timp ce 41 de saci au fost deja utilizaţi. Aşa cum se prevede în jurisprudenţa şi doctrina privind arbitrajul, evaluarea probelor este esenţială pentru formarea unui raţionament valid. Dacă instanţa nu a avut probe suficiente şi concrete pentru toate cele 42 de saci, atunci concluzia privind viciul tuturor seminţelor este nefondată şi nejustificată.

106. În plus, lipsa probelor pentru restul cantităţii face imposibilă punerea în aplicare a hotărârii. Instanţa ar fi trebuit să verifice dacă semințele rămase, care nu au fost utilizate şi care ar fi trebuit să facă obiectul evaluării, prezintă aceleaşi vicii.

107. O dispoziţie arbitrală care se bazează pe evaluări incomplete sau neconcludente nu poate fi executată într-un mod care să protejeze în mod echitabil drepturile părţilor implicate. În acest context, instanţa trebuie să aplice principiile de bună-credinţă şi echitate, iar dacă una dintre părţi nu poate îndeplini efectiv dispoziţiile hotărârii, aceasta ar putea constitui un motiv suficient pentru desfiinţarea hotărârii.

108. De asemenea, poate fi invocat faptul că o hotărâre arbitrală trebuie să fie precisă şi executabilă pentru a respecta dreptul părţilor la o decizie clară şi justă. Dacă instanţa arbitrală a constatat un viciu generalizat fără a avea dovezi complete şi fără a oferi un mijloc de verificare obiectivă, hotărârea nu poate fi aplicată în realitate.

109. În multe sisteme legale, inclusiv în dreptul internaţional al arbitrajului, există principiul imposibilităţii de executat, care se aplică atunci când o hotărâre arbitrală conţine dispoziţii ce nu pot fi puse în aplicare. Cazurile internaţionale, cum ar fi cele de la Curtea Internaţională de Arbitraj de la Paris sau alte instanţe internaţionale, pot fi folosite pentru a susţine că o hotărâre arbitrală trebuie să fie clară şi executabilă pentru a fi validă. De asemenea, poţi invoca dreptul comparat, unde instanţele au anulat hotărâri arbitrale în situaţii similare.

110. O altă dimensiune importantă a acestui argument este că instanţa a dispus repararea unui viciu generalizat al produsului, care, în acest caz, nu poate fi reparat fizic, având în vedere că semințele deja utilizate nu mai pot fi înlocuite sau reparate. Dispoziţiile arbitrale care impun repararea unui defect care nu poate fi remediat, din cauza faptului că produsul a fost consumat sau utilizat, pot fi considerate imposibil de executat. Acest tip de soluţie juridică este susceptibil să fie calificat drept ineficient şi imposibil de pus în practică.

111. Reţine recurenta că în referinţă, pârâta a indicat că, reclamanta a vândut marfă fără certificat de calitate. Acest presupus viciu nu a fost invocat de către Pârâtă abia după 2 ani de la cumpărarea Mărfii.

112. La caz, menţionăm că S.R.L. „Agro Domain Group" a transmis S.R.L. „Miaco-Lux" semințele de porumb, împreună cu toate documentele necesare la 09.04.2021. Abia la iscarea litigiului (după 2 ani) S.R.L. „Miaco-Lux" a obiectat că, de fapt, S.R.L. „Agro Domain Group" nu i-ar fi transmis certificatele de calitate. Acesta circumstanţă nu corespunde realităţii.

113. Totodată, chiar şi dacă S.R.L. „Agro Domain Grup" nu i-ar fi transmis S.R.L. „Miaco-Lux" certificatele de calitate, se consideră că S.R.L. „Miaco-Lux" a acceptat acest viciu juridic, întrucât nu a obiectat în termen. Ba mai mult, a semănat semințele de porumb şi a cules roadă. Iar despre lipsa certificatului de calitate a obiectat abia când i s-a cerut să achite preţul semințelor de porumb.

114. Notează că, S.R.L. „Miaco-Lux" a recepţionat marfa la 09.04.2021. Acest fapt se confirmă prin semnarea facturii fiscale seria AAK6090256 din 09.04.2021. Notăm că, la momentul recepţionării mărfii S.R.L. „Miaco-Lux" nu a invocat şi nu a ridicat obiecţii S.R.L. „Agro Domain Grup" cu privire la faptul că aceasta nu ar fi pus la dispoziţia S.R.L. „Miaco-Lux" toate documentele şi toate actele (înscrisurile) care sunt necesare conform legislaţiei RM. Respectiv, S.R.L. „Agro Domain Grup" şi-a onorat această obligaţie contractuală şi legală.

115. Afirmă despre faptul că, dacă marfa livrată ar fi fost livrată de către S.R.L. „Agro Domian Grup” în lipsa documentelor şi actelor (înscrisurile) care sunt necesare conform legislaţiei RM, aceasta ar fi cunoscut acest fapt la momentul livrării mărfurilor, adică la 09.04.2021. Ba mai mult, S.R.L. „Miaco-Lux” a şi semănat marfa livrată de S.R.L. „Agro Domain Group”.

116. La 24.01.2023, S.R.L. „Miaco-Lux” a solicitat S.R.L. „Agro Domain Group” documentaţia sus – menţionată, adică după expirarea deja a aproape 2 (doi) ani de la ziua livrării. Or, termenul rezonabil este depăşit cu mult.

117. Notează că, despre presupusa existenţă a viciului S.R.L. „Miaco-Lux” nu a informat S.R.L. „Agro Domain Group” decât la momentul apariţiei litigiului. Învederează că, Părţile sunt nişte profesionişti. La caz, S.R.L. „Miaco-Lux” urma să notificare S.R.L. „Agro Domain Group” în termen rezonabil despre existenţa viciului, să-l descrie detaliat şi să solicite remediere acestuia. La caz, o asemenea solicitarea din parte S.R.L. „Miacol-Lux” lipseşte. Dacă ar exista, acesta l-ar fi anexat la materialele cauzei.

118. Ba mai mult, S.R.L. „Agro Domain Group” a expediat în adresa S.R.L. „Miaco-Lux” 2 (două) cereri de plată a datoriei pentru marfa livrată – una la 07.03.2022, alta la 09.09.2022. La nici una din cererile date S.R.L. „Miaco-Lux” nu a revenit cu un răspuns prin care să informeze S.R.L. „Agro Domain Group” despre faptul că marfa este viciată şi că refuză în achitarea datoriei pe acest motiv.

119. Analizând alegaţiile S.R.L. „MIACO-LUX”, notează recurenta că unul din motivele de bază de ce aceasta consideră că marfa vândută de S.R.L. „AGRO DOMAIN GROUP” ar fi viciată este faptul că ştiuletele de porumb nu ar fi complet plin cu boabe de porumb. Consideră o asemenea concluzie ca fiind una alogică şi neştiinţifică.

120. Prin scrisoarea ANSA nr. 03/3-644 din 14.02.2023, anexată de către S.R.L. „MIACO-LUX” se demonstrează faptul că S.R.L. „AGRO DOMAIN GROUP” deţine certificatul de înregistrare nr. K058700C eliberat la 17.02.2021 valabil până la 17.02.2026 pentru producerea şi/sau prelucrarea şi/sau comercializarea seminţelor.

121. Menţionează că marfa vândută de S.R.L. „AGRO DOMAIN GROUP” nu a fost livrată S.R.L. „MIACO-LUX” în scopul de înfiinţare a plantaţiilor de producţie-marfă, or, nici S.R.L. „MIACO-LUX” nu i-a comunicat despre o asemenea intenţie.

122. Întâi de toate, menţionează că notificarea nr.90 din 23.09.2021 nu a fost recepţionată de S.R.L. „AGRO DOMAIN GROUP”. Simplul fapt al indicării că aceasta este adresată S.R.L. „AGRO DOMAIN GROUP” nu semnifică că aceasta a fost expediată S.R.L. „AGRO DOMAIN GROUP” de facto.

123. Chiar şi aşa, din notificarea nr.90 din 23.09.2021 nu rezultă că terenul indicat din UAT Crasnoarmeiscoe a fost semănat anume cu produsele cumpărate de la S.R.L. „AGRO DOMAIN GROUP”. Or, S.R.L. „MIACO-LUX” nu a prezentat un proces-verbal de semănare a produselor cumpărate de Vânzător. La caz, lipsa ridică întrebări semnificate referitor la ce produse au fost semănate.

124. Totodată, din notificarea nr.90 din 23.09.2021 nu este clar cine a fost prezent la această analiză efectuată şi dacă s-a constituit o comisie. Or, o analiză unilaterală în lipsa S.R.L. „AGRO DOMAIN GROUP” urmează a fi respinsă şi neluată în considerare de către instanţa de arbitraj. Or, acesta urmează a fi apreciată critic de către instanţa de arbitraj.

125. Totodată, chiar dacă din notificarea nr.90 din 23.09.2021 nu reiese că porumbul analizat este fructul seminţele cumpărate de la S.R.L. ”AGRO DOMAIN GROUP”, nu reiese din această existenţa unui viciu. S-a menţionat o problemă de natură genetică, însă care

poate fi determinat în mod categoric doar în baza unei expertize. La caz, lipseşte o asemenea expertiză.

126. În acest caz, dacă problema ar fi una de natură genetică, atunci S.R.L. „AGRO DOMAIN GROUP nu-i poate fi imputată nicio vinovăţie.

127. Prin Actul nr.CT 02 din 13.09.2021, emisă de ANSA, s-a constatat că starea fitosanitară a plantelor este una satisfăcătoare şi este liberă de boli şi dăunători. Totodată, presupusa lipsă a de boabe la momentul întocmirii actului nu semnifică că acestea nu vor apărea ulterior.

128. Notează că nici la această examinarea S.R.L. „AGRO DOMAIN GROUP" nu a fost invitată.

129. Notificarea din 15.02.2023 presupus a fi semnată de Eugenia Partas urmează a fi ignorate întrucât nu cunoaştem cine este persoana care a semnat, or, semnătura acesteia nu a fost legalizată notarial.

130. Mai menţionează, instanţa arbitrală a admis petrecerea a 26 de şedinţe arbitrale, cu amânări numeroase, astfel încălcând în mod flagrant prevederile clauzei arbitrale şi a Regulamentului sus – menţionat.

131. Despre faptul că au avut loc 26 de şedinţe arbitrale a menţionat chiar şi judecătorul arbitral la penultima pagină a hotărârii, unde a argumentat necesitatea încasării unor sume exorbitante (97.000,00 MDL) ca cheltuieli pentru asistenţă juridică.

132. Una dintre funcţiile esenţiale ale unui proces arbitral este de a oferi o soluţie rapidă şi eficientă pentru soluţionarea disputelor comerciale, în conformitate cu principiile de justiţie şi transparenţă. Amânările repetate ale şedinţelor arbitrale încalcă aceste principii, periclitând integritatea procedurii şi accesul părţilor la o justiţie eficientă. Astfel, numărul excesiv de şedinţe arbitrale, cu amânări multiple, reprezintă o abatere de la obiectivele procedurale ale arbitrajului şi un abuz al dreptului de a solicita amânări.

133. Potrivit menţiunii judecătorului arbitral la penultima pagină a hotărârii, sumele pentru asistenţa juridică (97.000 MDL) au fost justificate ca necesare din cauza numărului mare de şedinţe, inclusiv amânările. Totuşi, aceste cheltuieli sunt disproporţionate şi pot fi considerate nejustificate, având în vedere că amânările repetate, neprevăzute şi neregulamentare, nu ar trebui să fie transferate părţii reclamante. În acest sens, costurile de asistenţă juridică devin excesive şi nu pot fi acceptate ca fiind o consecinţă legitimă a unui proces arbitral, care, prin natura sa, trebuie să fie eficient şi să evite astfel de cheltuieli necontrolate.

134. Potrivit dispoziţiilor contractuale şi ale regulamentului, toate actele Curţii de Arbitraj Economic sunt definitive şi obligatorii pentru părţi, iar acestea trebuie să fie executate în mod benevol. Însă, dacă procesul arbitral este tergiversat în mod abuziv prin amânări repetate şi cheltuieli excesive, drepturile părţii care a solicitat arbitrajul sunt încălcate. Acest lucru duce la o încălcare a principiului eficienţei procesului şi la o imposibilitate de a obţine o soluţie rapidă şi corectă a disputei, aşa cum prevede legislaţia şi contractul.

135. În baza argumentelor sus-menţionate, concluzionăm că procedura arbitrală a fost afectată în mod negativ de amânările repetate şi nejustificate, precum şi de costurile excesive impuse SRL „AGRO DOMAIN GROUP".

136. Pct. 3 din Hotărârea arbitrală nr.2-01/2023 din 12.09.2024, prevede următoarele: Se constată faptul vânzării de către „Agro Domain Group" S.R.L. către „Miaco-Lux" S.R.L., în

baza Contractului de vânzare-cumpărare RA 019 din 09.04.2021, a semințelor de porumb cu vicii materiale.

137. Astfel, atrage atenția instanței de judecată că dispoziția instanței arbitrale prin care se dispune constatarea faptului că toate semințele de porumb au fost cu vicii materiale este una absurdă și imposibil de executat. Imposibilitatea de a evalua toate semințele face ca dispoziția instanței arbitrare să fie abstractă și imposibil de aplicat.

138. Instanța arbitrală a evaluat doar un singur sac de semințe, în timp ce 41 de saci au fost deja utilizați. Așa cum se prevede în jurisprudența și doctrina privind arbitrajul, evaluarea probelor este esențială pentru formarea unui raționament valid. Dacă instanța nu a avut probe suficiente și concrete pentru toate cele 42 de saci, atunci concluzia privind viciul tuturor semințelor este nefondată și nejustificată.

139. Instanța ar fi trebuit să verifice dacă semințele rămase, care nu au fost utilizate și care ar fi trebuit să facă obiectul evaluării, prezintă aceleași vicii.

140. O dispoziție arbitrală care se bazează pe evaluări incomplete sau neconcludente nu poate fi executată într-un mod care să protejeze în mod echitabil drepturile părților implicate. În acest context, instanța trebuie să aplice principiile de bună-credință și echitate, iar dacă una dintre părți nu poate îndeplini efectiv dispozițiile hotărârii, aceasta ar putea constitui un motiv suficient pentru desființarea hotărârii.

141. De asemenea, poate fi invocat faptul că o hotărâre arbitrală trebuie să fie precisă și executabilă pentru a respecta dreptul părților la o decizie clară și justă. Dacă instanța arbitrală a constatat un viciu generalizat fără a avea dovezi complete și fără a oferi un mijloc de verificare obiectivă, hotărârea nu poate fi aplicată în realitate.

142. Învederează că lista metodelor de apărare a drepturilor civile sus – menționată este limitativă, iar ”constatare” a ”ceva anume” este permisă doar pentru ”nulitatea actului juridic”, nu și pentru presupusele vicii materiale.

143. Conform articolului 480 alin. (2) lit. g) din Codul de procedură civilă al RM, o hotărâre arbitrală se poate desființa dacă arbitrajul s-a pronunțat asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenția arbitrală ori care nu se încadrează în condițiile acesteia. În cazul de față, contractul între „Agro Domain Group” S.R.L. și „Miaco-Lux” S.R.L. reglementează vânzarea semințelor de porumb, iar contestarea viciilor materiale ale acestora ar trebui să fie tratată în cadrul unei proceduri care poate include, de exemplu, rezolvarea unui viciu de performanță contractuală sau modificarea acestuia, nu printr-o „constatare” arbitrală generală. Astfel, instanța arbitrală a depășit competența convenită între părți, deoarece nu există nicio prevedere în convenția arbitrală care să permită doar „constatarea” unei încălcări a contractului, fără a adresa concret remediul sau corectivul asociat.

144. În cadrul dreptului civil, garanția pentru viciile materiale sau juridice ale unui bun vândut nu presupune automat o compensare financiară directă. Conform Codului civil al Republicii Moldova, atunci când se vorbește de garanție contra viciilor, aceasta se referă, de obicei, la obligația Vânzătorului de a remedia viciile sau a înlocui produsul defect.

145. S.R.L. „AGRO DOMAIN GROUP” a demonstrat că a livrat marfa conform art.1.1 al Contractului, fără alte obligații suplimentare privind ambalajul sau fracția semințelor.

146. Lipsa obiecțiilor la momentul recepționării mărfii (confirmată prin factura fiscală) exonerează vânzătorul de răspundere pentru presupuse vicii ascunse.

147. S.R.L. „MIACO-LUX” a invocat presupusele vicii abia după aproape doi ani de la livrare, cu mult peste termenul rezonabil prevăzut de art.907 și art.1124 Cod Civil al RM.

148. S.R.L. „MIACO-LUX” nu a prezentat dovezi concludente privind calitatea semințelor, refuzând să răspundă întrebărilor relevante legate de roada obținută.

149. În concluzie învederează recurenta că clauza arbitrală este nulă de drept. Părțile nu pot la depunerea cererii reconvenționale nu s-a respectat procedura prealabilă, or, aceasta nu urma să fie examinată. Instanța arbitrală nu urma să nu o admită spre examinare.

150. Dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziții care nu pot fi executate - și anume dispoziția instanței arbitrale prin care se dispune constatarea faptului că toate semințele de porumb au fost cu vicii materiale este una absurdă și imposibil de executat. Imposibilitatea de a evalua toate semințele face ca dispoziția instanței arbitrare să fie abstractă și imposibil de aplicat.

151. Arbitrajul s-a pronunțat asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenția arbitrală ori care nu se înscrie în condițiile convenției, ori hotărârea arbitrală conține dispoziții în probleme ce depășesc limitele convenției arbitrale. Lista metodelor de apărare prevăzute la art. 16 Cod civil a drepturilor civile sus – menționată este limitativă, iar „constatare” a „ceva anume” este permisă doar pentru ”nulitatea actului juridic”, nu și pentru presupusele vicii materiale. Nu există nicio prevedere în convenția arbitrală care să permită doar „constatarea” unei încălcări a contractului, fără a adresa concret remediul sau corectivul asociat. Instanța arbitrală și-a depășit competențele legale în momentul în care a hotărât „constatarea vânzării semințelor de porumb cu vicii materiale”, întrucât această hotărâre nu se înscrie în limitele convenției arbitrale și nu este susținută de normele legale prevăzute de Codul Civil al RM. Potrivit art.480 alin.(2) lit.g) din CPC al RM, instanța de judecată poate desființa hotărârea arbitrală pentru că aceasta a abordat un litigiu ce nu era inclus în competența convenită de părți și care nu corespunde condițiilor stabilite de lege, iar „constatarea” viciilor materiale nu constituie o apărare validă în contextul dreptului civil.

152. I-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil art.6 CEDO: Tribunalul arbitral a acceptat în totalitatea argumentele S.R.L. „MIACO-LUX”; Tribunalul arbitral a ignorat totalitate argumentele SRL „AGRO DOMAIN GROUP”, și anume următoarele argumente de bază: Lipsa de obiecții la recepționarea mărfii: La momentul recepționării semințelor de porumb pe 09.04.2021, S.R.L. „MIACO-LUX” nu a ridicat nicio obiecție cu privire la calitatea mărfii sau documentele aferente, fapt confirmat prin semnarea facturii fiscale seria AAK6090256. Or, conform legislației, orice vicii ale mărfii trebuie semnalate la momentul recepționării. Obligațiile contractuale îndeplinite: S.R.L. „AGRO DOMAIN GROUP” a livrat semințele de porumb în conformitate cu prevederile contractuale și a respectat toate termenele de livrare, inclusiv transmiterea documentației necesare, inclusiv a certificatului de calitate, care a fost solicitat de S.R.L. „MIACO-LUX” abia după 2 ani de la livrare. Recolta obținută de S.R.L. „MIACO-LUX”: Mărimea roadei obținute de S.R.L. „MIACO-LUX” nu a fost clar demonstrată în cadrul procedurilor arbitrale, iar refuzul de a răspunde cu privire la cantitatea de porumb recoltată denotă o contradicție în apărările acesteia. De asemenea, S.R.L. „MIACO-LUX” a procurat semințe și de la alți furnizori, fără a contesta calitatea acestora. Viciile de ambalaj și fracție: Obiecțiile cu privire la ambalajul produselor sunt neîntemeiate, întrucât nu există nicio prevedere contractuală specifică în acest sens, iar aceste vicii ar fi trebuit invocate la recepționare. Presupusa lipsă de polenizare a semințelor: S.R.L. „MIACO-LUX” nu poate considera ca viciu al semințelor un fenomen

natural, cum ar fi polenizarea incompletă, care poate fi influenţată de condiţii meteorologice, şi nu de calitatea seminţelor livrate.

153. La data de 05 martie 2025, SRL „Maico-Lux" a depus referinţă la cererea de recurs, prin care a solicitat să fie respins recursul declarat de SRL „Agro Domain Group" cu menţinerea încheierii fără modificări.

Aprecierea instanţei de recurs:

154. Examinând recursul pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord consideră, că recursul împotriva încheierii Judecătoriei Ungheni din 13 ianuarie 2025 este neîntemeiat şi urmează a fi respins, cu menţinerea încheierii, reieşind din următoarele motive:

155. În conformitate cu art.426 alin.(3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

156. În conformitate cu prevederile art.425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

157. Încheierea contestată a fost emisă la data de 13 ianuarie 2025, iar cererea de recurs a fost depusă la data de 23 ianuarie 2025, fapt confirmat prin ştampila aplicată pe plic, prin urmare se consideră că recursul este depus în termenul prevăzut de lege.

158. În conformitate cu art.427 lit.a) CPC, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

159. Verificând argumentele recursului în coraport cu materialele cauzei, Colegiul civil a ajuns la concluzia că recursul declarat de către SRL „Agro Domain Group", este neîntemeiat şi urmează a fi respins, cu menţinerea încheierii Judecătoriei Ungheni din 13 ianuarie 2025, din motivele ce succed:

160. Potrivit art.477 alin.(1) CPC, hotărârea arbitrală pronunţată pe teritoriul Republicii Moldova poate fi contestată în instanţa care ar fi fost competentă să examineze cauza civilă în lipsa clauzei de arbitraj, de către părţile în arbitraj, înaintând o cerere de desfiinţare a hotărârii arbitrale în conformitate cu art.479.

161. Legea nr.23 din 22 februarie 2008 cu privire la arbitraj, art.28 şi art.29, prescrie cerinţe privind dreptul aplicabil, forma şi conţinutul hotărârii arbitrale. Consecinţa de nulitate a hotărârii arbitrale care nu întruneşte condiţiile legale este stipulată în art.20 alin.(2) din Legea dată, care prevede că sancţiunea nulităţii hotărârii arbitrale survine dacă procedura arbitrală nu asigură părţilor: egalitatea de tratament; respectarea dreptului de apărare; principiul contradictorialităţii.

162. Potrivit art.480 alin.(1) Cod procedură civilă, hotărârea arbitrală se desfiinţează numai în cazurile prevăzute de prezentul articol. (2) Hotărârea arbitrală se desfiinţează în cazul când partea care cere desfiinţarea hotărîrii prezintă în judecată probe despre faptul că: a) litigiul examinat de arbitraj nu poate fi, potrivit legii, obiectul dezbaterii arbitrale; b) convenţia arbitrală este nulă în temeiul legii; c) hotărîrea arbitrală nu cuprinde dispozitivul şi temeiurile, locul şi data pronunţării ori nu este semnată de arbitri; d) dispozitivul hotărîrii arbitrale cuprinde dispoziţii care nu pot fi executate; e) arbitrajul nu a fost constituit sau procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenţia arbitrală; f) partea interesată nu a fost înştiinţată legal despre alegerea (numirea) arbitrilor sau despre dezbaterile arbitrale, inclusiv despre locul, data şi ora şedinţei arbitrale sau, din alte motive

întemeiate, nu s-a putut prezenta în faţa arbitrajului pentru a da explicaţii; g) arbitrajul s-a pronunţat asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenţia arbitrală ori care nu se înscrie în condiţiile convenţiei, ori hotărîrea arbitrală conţine dispoziţii în probleme ce depăşesc limitele convenţiei arbitrale. Dacă dispoziţiile în problemele cuprinse în convenţia arbitrală pot fi separate de dispoziţiile care nu decurg din convenţie, instanţa judecătorească poate desfiinţa numai acea parte a hotărîrii arbitrale în care se conţin dispoziţii ce nu se înscriu în convenţia arbitrală;h) hotărîrea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislaţiei Republicii Moldova sau bunele moravuri.

163. Conform art.481 alin.(1) Cod procedură civilă, după ce examinează cererea de desfiinţare a hotărîrii arbitrale, judecata pronunţă o încheiere despre desfiinţarea totală sau parţială a hotărîrii arbitrale sau despre refuzul de a o desfiinţa. (2) În încheierea judecătorească despre desfiinţarea hotărârii arbitrale sau despre refuzul de a o desfiinţa trebuie să se indice: a) date despre hotărîrea arbitrală contestată şi locul pronunţării hotărîrii; b) denumirea şi componenţa nominală a arbitrajului care a emis hotărîrea contestată; c) numele sau denumirea părţilor în arbitraj; d) desfiinţarea totală sau parţială a hotărîrii arbitrale sau refuzul total sau parţial de a admite cererea petiţionarului.

164. Actele cauzei atestă că, la data de 12.09.2024, Curtea de Arbitraj Economic a RM, în persoana judecătorului arbitral Alexandr Ţelihov, a emis Hotărârea nr.2-01/2023 prin care a respins integral cererea de arbitraj din 19.01.2023, cu completările ulterioare, depusă de „Agro Domain Group" S.R.L. către „Miaco-Lux" S.R.L. cu privire la încasarea datoriei contractuale în mărime de 72.000,00 lei, penalităţii contractuale pentru întârziere în mărime de 512.640,00 lei, cheltuielilor de acordare a asistenţei juridice în mărime de 55.200,00 lei şi contravalorii taxei de arbitraj în mărime de 14.616,00 lei. Totodată, a admis integral cererea reconvenţională din 28.03.2023, depusă de „Miaco-Lux" S.R.L. A constatat faptul vânzării de către „Agro Domain Group" S.R.L. către „Miaco-Lux" S.R.L. în baza Contractului de vânzare-cumpărare RA 019 din 09.04.2021 a seminţelor de porumb cu vicii materiale. A încasat de la „Agro Domain Group" S.R.L., în beneficiul „Miaco-Lux" S.R.L. contravaloarea taxei de arbitraj în mărime de 10.000,00 lei, cheltuieli de acordare a asistenţei juridice în mărime de 97.000,00 lei, cheltuieli de transport în mărime de 9.750,00 lei, alte cheltuieli arbitrale suportate în mărime de 20.724,00 lei, în sumă totală de 137.474,00 lei.

165. Potrivit art.31 alin.(1) al Legii cu privire la arbitraj, hotărârea arbitrală poate fi contestată de orice parte printr-o cerere în anulare adresată instanţei de judecată competente în termen de 3 luni din ziua primirii hotărârii arbitrale de către partea care a depus cererea de anulare.

166. La data de 09.12.2024, SRL „Agro Domain Group" a înaintat cerere de chemare în judecată către SRL „Miaco-Lux" prin care a solicitat desfiinţarea totală a hotărârii arbitrale nr.2-01/2023 din 12.09.2024 emisă de Curtea de Arbitraj Economic a RM.

167. Astfel instanţa de fond corect a stabilit că acţiunea civilă a fost depusă în instanţa de judecată la 09.12.2024, în temeiul normei expuse supra, cu respectarea termenului prevăzut de lege.

168. Este de reţinut faptul că SRL „Agro Domain Group", adresându-se cu cerere de desfiinţare a hotărârii arbitrale a invocat drept temei prevederile art.480 alin.(2) lit.b, d), e) g) şi h) CPC şi anume că: b) convenţia arbitrală este nulă în temeiul legii; d) dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziţii care nu pot fi executate; e) arbitrajul nu a fost constituit sau procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenţia arbitrală; g)

arbitrajul s-a pronunţat asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenţia arbitrală ori care nu se înscrie în condiţiile convenţiei, ori hotărîrea arbitrală conţine dispoziţii în probleme ce depăşesc limitele convenţiei arbitrale; h) hotărîrea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislaţiei Republicii Moldova sau bunele moravuri.

169. Prin încheierea Judecătoriei Ugheni din 13 ianuarie 2025 s-a respins integral cererea depusă de SRL „Agro Domain Group" către SRL „Miaco-Lux" privind desfiinţarea hotărârii arbitrale nr.2-01/2023 din 12.09.2024, emisă de Curtea de Arbitraj Economic al Republicii Moldova, în persoana judecătorului arbitral Alexandr Ţelihov.

170. Împotriva încheierii din 13 ianuarie 2025, la data de 23 ianuarie 2025, SRL „Agro Domain Group" a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii primei instanţe cu emiterea unei noi soluţii prin care să fie desfiinţată hotărârea arbitrală.

171. Verificînd materialele cauzei în raport cu soluţia adoptată, Colegiul constată că instanţa de fond întemeiat a respins cererea depusă de SRL „Agro Domain Group" cu privire la desfiinţarea hotărârii arbitrale din 12 septembrie 2024 emisă de Curtea de Arbitraj Economică a RM, or, temeiurile invocate care ar servi la desfiinţarea hotărârii arbitrale nu şi-au găsit confirmarea.

172. Astfel, din conţinutul cererii înaintate s-a reţinut faptul că SRL „Agro Domain Group" a invocat drept temei de desfiinţare a hotărârii arbitrale nr.2-01/2023 din 12.09.2024 prevederile art.480 alin.(2) lit.b) CPC, menţionând că clauza arbitrală din pct.IV.2 al contractului de vânzare-cumpărare nr.RA 019 din 09.04.2021 este una ambiguă şi contradictorie.

173. Cu referire la argumentul invocat ca temei de desfiinţare a hotărârii arbitrale, instanţa de fond a reţinut faptul, că conform pct.IV.2 al contractului de vânzare-cumpărare nr.RA 019 din 09.04.2021, în cazul în care nu se va ajunge la un acord comun, toate obligaţiile părţilor referitoare la executarea prezentului contract, vor fi examinate la aprecierea persoanei, drepturile căreia au fost încălcate, atât în instanţa de judecată de la locul executării contractului (mun.Chişinău), conform art.39 alin.(11) CPC al RM, cât şi de către Curtea de Arbitraj Economică a Republicii Moldova pe lângă Asociaţia de Arbitraj din Republica Moldova, în limba de stat de către judecător arbitral unic al Curţii de Arbitraj Economic a RM, numit de către Preşedintele acesteia, conform Regulamentelor acesteia şi legislaţiei RM, sau în Judecătoria Competentă de drept comun conform legislaţiei civile a Republicii Moldova. Toate actele Curţii de Arbitraj Economic a RM sunt definitive şi obligatorii pentru părţi, şi vor fi executate de ele în mod benevol f.d.23.

174. Articolul 8 alin.(1) al Legii cu privire la arbitraj nr.23-XVI din 22.02.2008 prevede că, Convenţia de arbitraj este un acord prin care părţile convin să supună arbitrajului toate litigiile sau anumite litigii ce ar putea să apară între ele cu privire la un raport juridic contractual sau necontractual. (2) Convenţia de arbitraj se încheie numai în scris, sub sancţiunea nulităţii. Ea poate avea forma unei clauze compromisorii inserate în contractul principal sau forma unei înţelegeri de sine stătătoare, denumite compromis. (3) În acordul privind soluţionarea litigiilor prin arbitraj, părţile trebuie să indice modul de numire a arbitrilor, cazul de numire a unui arbitru de către o persoană împuternicită, locul examinării litigiului şi să accepte regulile de arbitraj.

175. Reiterînd normele citate, instanţa de fond corect şi întemeiat a stabilit faptul că conţinutul clauzei arbitrale stabilită de părţi în pct.IV.2 al contractului de vânzare-cumpărare nr.RA 019 din 09.04.2021 este cu suficientă precizie. Or, din aceasta rezultă clar că toate obligaţiile părţilor referitoare la executarea respectivului contract, vor fi examinate

la aprecierea persoanei drepturile căreia au fost încălcate, fie în instanţa de judecată de la locul executării contactului conform art.39 alin.(11) Cod procedură civilă, fie la Curtea de Arbitraj Economic din Republica Moldova, sau în Judecătoria Competentă de drept comun conform legislaţiei civile a Republicii Moldova.

176. Prin urmare, rezultă că, competenţa jurisdicţională alternativă este la alegerea persoanei drepturile căreia au fost încălcate.

177. În speţă, din materialele cauzei rezultă că, anume reclamanta S.R.L. „Agro Domain Group", considerându-se lezată în drepturile sale, s-a adresat în instanţa arbitrală cu cerere privind încasarea datoriei din contul S.R.L. „Miaco-Lux", utilizându-se de dreptul de a alege între instanţele judecătoreşti competente potrivit normei stabilită de părţi în pct. IV.2. al contractului de vânzare-cumpărare nr.RA 019 din 09.04.2021.

178. Respectiv, anume S.R.L. „Agro Domain Group", în calitate de persoană care se consideră lezată în drepturile sale, a ales instanţa arbitrală să examineze litigiul.

179. Mai mult, reclamanta S.R.L. „Agro Domain Group" nu a obiectat asupra conţinutului clauzei arbitrale stabilită de părţi, considerând-o cu o suficientă precizie şi într-o formă aplicabilă efectiv.

180. Corect a fost respinsă de către instanţa de fond alegaţia invocată de S.R.L. „Agro Domain Group" potrivit căreia S.R.L. „Miaco-Lux" a depus în instanţa de judecată o cerere de chemare în judecată privind repararea prejudiciilor cauzate de seminţele de porumb vândute cu vicii, considerând-o nulă clauza arbitrală pe motivele date.

181. Or, instanţa reiterează faptul că, clauza arbitrală acordă dreptul de a alege instanţa competentă anume persoanei drepturile căreia au fost încălcate, drept care a fost valorificat inclusiv şi de S .R.L. „Miaco-Lux" prin aceea că a ales instanţa de judecată să examineze litigiul în temeiul normei stabilită de părţi în pct.IV.2 al contractului de vânzare-cumpărare nr.RA 019 din 09.04.2021.

182. Prin urmare, instanţa atestă că clauza arbitrală nu conţine confuzii ori ambiguităţi care ar duce la nulitate.

183. Un alt temei de desfiinţare a hotărârii arbitrale nr.2-01/2023 din 12.09.2024 invocat, este art.480 alin.(2) lit.d) CPC. Argumentele reţinute în cererea, în esenţă, se referă la faptul că, instanţa arbitrală a constatat în hotărârea sa faptul că SRL „Agro Domain Group" a livrat S.R.L. „Miaco-Lux" 42 de saci de seminţe de porumb (în total 1200 kg). Însă, din cei 42 de saci, 41 au fost utilizaţi şi doar unul a fost păstrat, conţinutul căruia a fost supus unei evaluări.

184. Iar în baza acestei evaluări, instanţa arbitrală a constatat că conţinutul a tuturor celor 42 de saci era unul viciat. Consideră, că dispoziţia instanţei arbitrale prin care se dispune constatarea faptului că toate seminţele de porumb au fost cu vicii materiale este una absurdă şi imposibil de executat. Imposibilitatea de a evalua toate seminţele face ca dispoziţia instanţei arbitrare să fie abstractă şi imposibil de aplicat.

185. Colegiul reţine că potrivit art.29 alin.(2) al Legii cu privire la arbitraj nr.23-XVI din 22.02.2008, hotărârea arbitrală trebuie să cuprindă: a) componenţa arbitrajului, data şi locul pronunţării sale; b) numele şi domiciliul, pentru persoanele fizice, denumirea şi sediul, pentru persoanele juridice, sau reşedinţa părţilor; c) referinţa la convenţia de arbitraj în al cărei temei s-a procedat la arbitraj; d) obiectul litigiului; e) motivele de fapt şi de drept ale hotărârii, iar în cazul arbitrajului în echitate, motivele care stau la baza soluţiei; f) semnăturile arbitrilor; g) alte prevederi.

186. Ca urmare, dispoziţiile judecătorului arbitral cuprinse în hotărârea arbitrală nr.2-01/2023 din 12.09.2024 se constată a fi destul de clare pentru a fi supuse executării. Totodată, se atestă că dispozitivul hotărârii nu conţine dispoziţii contradictorii, fiind destul de explicit atât în partea ce ţine de acţiunea principală, cât şi cea reconvenţională. În atare împrejurări, când dispoziţiile hotărârii arbitrale nr.2-01/2023 din 12.09.2024 a Curţii de Arbitraj Economic a RM s-au dovedit a fi clare, nefiind contradictorii, ele sunt susceptibile a fi supuse executării.

187. Deci, nu pot fi reţinut argumentele invocate precum că dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziţii care nu pot fi executate.

188. Cu referire la afirmaţia privind absurditatea deciziei instanţei arbitrale prin care se dispune constatarea faptului că toate seminţele de porumb au fost cu vicii materiale, în măsura în care evaluării a fost supus doar a unui sac de porumb din cei 42 de saci. Colegiul, constată că aspectele reţinute vizează fondul cauzei, care nu poate fi obiect de examinare în speţa de desfiinţare a hotărârii arbitrale. Or, reieşind din prevederile art.480 Cod procedură civilă, hotărârea arbitrală se desfiinţează numai în cazurile prevăzute de articolul enunţat, fără ca instanţa de judecată care examinează cererea de desfiinţare a hotărârii în arbitraj, să dispună de prerogative de a se expune asupra fondului cauzei, adică fără a putea realiza o reexaminarea a cauzei soluţionate în arbitraj.

189. Un alt temei invocat este art.480 alin.(2) lit.e) CPC şi anume, că procedura arbitrală nu este în conformitate cu convenţia arbitrală. În susţinerea acestui motiv, reclamantul a reţinut că S.R.L. „Miaco-Lux", anterior depunerii cererii reconvenţionale în arbitraj, nu a soluţionat litigiu pe calea prealabilă. De asemenea, s-a invocat faptul că instanţa arbitrală a admis petrecerea a 26 de şedinţe arbitrale, cu amânări numeroase cu încasarea în final a unor sume exorbitante de 97.000 lei cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridica.

190. Argumentul invocat nu reţine critică şi nu duce la desfiinţarea hotărârii arbitrale. Or, conform prevederilor art.42 alin.(2) Cod procedură civilă, acţiunea reconvenţională se intentează, indiferent de instanţa competentă să o judece, în instanţa care judecă acţiunea iniţială. Prin urmare, acţiunea reconvenţională a fost depusă de S.R.L. „Miaco-Lux" în modul şi ordinea stabilită de lege, în instanţa arbitrală, unde a fost depusă acţiunea iniţială de către S.R.L. „Agro Domain Group", iar instanţa arbitrală a examinat cererea reconvenţională concomitent cu acţiunea iniţială.

191. Ce ţine de petrecerea a 26 de şedinţe arbitrale şi încasarea în final a sume de 97.000 lei cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică, instanţa relevă că nici invocarile date nu viciază legalitatea hotărârii arbitrale, or, nu se raportează la norma art.480 CPC.

192. Un alt temei invocat este art.480 alin.(2) lit.g) CPC, precum că arbitrajul s-a pronunţat asupra unui litigiu care nu este prevăzut de convenţia arbitrală ori care nu se înscrie în condiţiile convenţiei, ori hotărîrea arbitrală conţine dispoziţii în probleme ce depăşesc limitele convenţiei arbitrale.

193. În argumentarea acestei poziţii reclamantul a invocat faptul că instanţa arbitrală şi-a depăşit competenţele legale atunci când a hotărât în pct.3 din Hotărârea arbitrală nr.2-01/2023 din 12.09.2024, constatarea faptul vânzării de către „Agro Domain Group" S.R.L. către „MiacoLux" S.R.L., în baza Contractului de vânzare-cumpărare RA 019 din 09.04.2021, a seminţelor de porumb cu vicii materiale, întrucât această hotărâre nu se înscrie în limitele convenţiei arbitrale şi nu este susţinută de normele legale prevăzute de Codul Civil.

194. Analizând motivul invocat, Colegiul susţine concluzia instanţei de fond precum că, argumentele expuse de reclamant vizează aspecte de drept privind fondul litigiului, circumstanţe care, reieşind din prevederile art.480 Cod procedură civilă, nu pot constitui obiect de examinare a prezentei cauze de desfiinţare a hotărârii arbitrale.

195. Aici se reţine că, în cadrul examinării cererii de desfiinţare a hotărârii arbitrale, instanţa de judecată nu realizează o reexaminare a fondului, nu verifică circumstanţele de fond ale cauzei şi probele cercetate, nu verifică corectitudinea aplicării normelor de drept material de către arbitraj, ci verifică prezenţa temeiurilor de desfiinţare a hotărârii arbitrale specificate în legislaţie şi probele prezentate de reclamant în susţinerea temeiurilor de desfiinţare a hotărârii arbitrale.

196. Astfel, argumentele invocate vizează aspecte de fond ale litigiului, care exced competenţa instanţei de judecată la examinarea cererii privind desfiinţarea hotărârii arbitrale din 12.09.2024.

197. Într-o altă ordine de idei, se reţine că Hotărârea arbitrală nr.2-01/2023 din 12.09.2024, emisă de Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova, este justificată în baza cercetării probelor şi aplicării normelor legale, iar judecătorul arbitral nu a depăşit limitele convenţiei arbitrale în pronunţarea sa.

198. Astfel, nici acest temei nu se atestă la desfiinţarea hotărârii arbitrale nr.2-01/2023 din 12.09.2024.

199. Un alt temei invocat este art.480 alin.(2) lit.h) CPC, în susţinerea căruia S.R.L. „Agro Domain Group" a reţinut că, la emiterea hotărârii arbitrale a fost încălcat dreptul la un proces echitabil , mai exact încălcarea principiului contradictorialităţii, principiul egalităţii în drepturi a părţilor, principiul imparţialităţii. Încălcarea acestor princii a constat în aceia, că „Agro Domain Group" a prezentat anumite argumente fundamentale, care nu au fost examinate în mod corespunzător de tribunalul arbitral, cum ar fi - Respectarea obligaţiilor contractuale unde „Agro Domain Group" a demonstrat că a livrat marfa conform art.1.1 al Contractului, fără alte obligaţii suplimentare privind ambalajul sau fracţia seminţelor; - Lipsa obiecţiilor la momentul recepţionării mărfii (confirmată prin factura fiscală) exonerează vânzătorul de răspundere pentru presupuse vicii ascunse; - Tardivitatea notificării viciilor unde S.R.L. „Miaco-Lux" a invocat presupusele vicii abia după aproape doi ani de la livrare, cu mult peste termenul rezonabil prevăzut de art.907 şi art.1124 Cod civil al RM; - Lipsa probelor privind calitatea seminţelor unde S.R.L. „Miaco-Lux" nu a prezentat dovezi concludente privind calitatea seminţelor, refuzând să răspundă întrebărilor relevante legate de roada obţinută; - Lipsa motivării suficiente a hotărârii arbitrale.

200. A mai invocat că, SRL „Miaco-Lux" a prezentat instanţei de arbitraj întru încasarea datoriei facturi fiscale inexistente şi dispoziţii de încasare false, în aşa mod, fiind încălcat principiul bunei-credinţe, a bunelor moravuri în administrarea probelor, precum şi principiile de drept existente.

201. Analizând argumentele aduse, instanţa notează că potrivit art.20 alin.(2) din Legea cu privire la arbitraj, procedura arbitrală trebuie să asigure părţilor, sub sancţiunea nulităţii hotărârii arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului la apărare şi a principiului contradictorialităţii. Astfel, norme juridice ce vizează procedura de examinare a litigiului în arbitraj e prevăzută de art.20-27 din aceeaşi Lege.

202. Pe acest segment instanţa reţine că legislaţia autohtonă (legea cu privire la arbitraj, CPC) nu este explicită faţă de enumerarea principiilor fundamentale a căror

încălcare ar constitui temei pentru desfiinţarea hotărîrii. Temeiul menţionat nu reprezintă o extindere nelimitată a diferitor motive, dar constituie o siguranţă în sensul că dacă celelalte motive anterioare nu ar sancţiona încălcarea principiilor fundamentale ale legislaţiei, o atare încălcare să nu rămână fără urmări. Dat fiind faptul, că formularea acestui temei este generală, instanţei de judecată îi revine, în fiecare caz concret, misiunea să determine în ce măsură încălcarea a avut loc. Cu titlu de exemplu pot fi următoarele principii, care ar putea fi încadrate în art.480 alin.(2) lit.h) CPC: principiul contradictorialităţii; principiul egalităţii în drepturi a părţilor; principiul imparţialităţii; principiul disponibilităţii în drepturi a participanţilor la proces şi altele în această ordine de idei; principiile dreptului de proprietate; principiul libertăţii contractuale, etc. Conceptul de „bune moravuri" reprezintă totalitatea regulilor de conduită care sau conturat în conştiinţa societăţii şi a căror respectare s-a impus cu necesitate, printr-o experienţă practică îndelungată.

203. La caz, privitor la invocarea precum că a fost încălcat principiul imparţialităţii, instanţa relevă că din materialele anexate, precum şi din însuşi declaraţiile reprezentantului reclamantului rezultă că în cadrul instanţei arbitrale reclamantul nu a obiectat asupra examinării litigiului, nu a formulat vreo cerere de recuzare faţă de judecătorul arbitral care examina cauza arbitrală. Prin urmare, reclamantul utilizând întregul spectru de drepturi şi obligaţii de care beneficiază în interiorul procesului arbitral nu a dispus de prerogativa să solicite recuzarea judecătorul arbitral în caz că existau circumstanţe care puneau la îndoială imparţialitatea acestuia, fapt ce combate pretinsa încălcare a principiului imparţialităţii.

204. La fel, instanţa respinge ca fiind neîntemeiate şi argumentele reprezentantului reclamantului privind încălcarea principiilor egalităţii de arme, contradictorialităţii, bunei credinţe. Or, afirmaţiile corespunzătoare nu trebuie să fie doar declarative, ci trebuie probate prin probe pertinente şi admisibile în sensul art.121 şi art.122 CPC, situaţie care în speţă nu se atestă.

205. Iar, lipsa unor probe ce ar confirma că hotărârea arbitrală încalcă principiile fundamentale ale legislaţiei Republicii Moldova sau bunele moravuri denotă caracterul iraţional, până la proba contrară, a desfiinţării hotărârii arbitrale.

206. Ca urmare, corect instanţa a respins argumentele reclamantului indicate supra, or din conţinutul hotărârii arbitrale rezultă cu certitudine că în instanţa de arbitraj cauza a fost examinată cu respectarea principiilor menţionate.

207. Subsidiar, instanţa menţionează că, desfiinţarea hotărârii arbitrale are ca temei motive de ordin formal privitoare la pretinsele încalcări ale principiilor fundamentale ale legislaţiei Republicii Moldova sau bunele moravuri.

208. Cu referire la argumentele SRL „Agro Domain Group" precum că Hotărârea arbitrală este nemotivată şi că instanţa de arbitraj nu a combătut argumentele aduse de reclamantă, instanţa menţionează că, desfiinţarea hotărârii arbitrale are ca temei motive de ordin formal privitoare la aplicarea convenţiei arbitrate şi la respectarea procedurii arbitrale, instanţa neavând dreptul de a cenzura modul în care arbitrajul a judecat fondul cauzei. În această ordine de idei, instanţa de judecată nu este în drept să facă analiza aplicării corecte a normelor de drept material, să cerceteze probele examinate în arbitraj, să analizeze circumstanţele cauzei, să modifice hotărârea arbitrală. În cadrul dezbaterilor judiciare, instanţa de judecată, în temeiul probelor prezentate de părţi, va constata existenţa sau lipsa temeiurilor legale pentru desfiinţarea hotărârii arbitrale.

209. Astfel, instanţa reţine că niciun aspect din temeiurile invocate în cererea de desfiinţare a hotărârii arbitrale nu a fost probat de către reclamant, or, în esenţă reclamantul nu este de acord cu soluţia finală asupra fondului adoptată de către Curtea de Arbitraj Economic a Republicii Moldova, circumstanţă care nu se încadrează în temeiurile de desfiinţare a hotărârii arbitrale, prevăzute de art.480 alin.(2) CPC.

210. În asemenea circumstanţe, instanţa de fond corect şi întemeiat a considerat că cererea cu privire la desfiinţarea hotărârii arbitrale, aşa cum a fost formulat, nu întruneşte exigenţele legale, nefiind indicate argumente şi prezentate probe despre faptul dat şi alte circumstanţe care indică necesitatea desfiinţării hotărârii arbitrale.

211. Ca urmare, Colegiul civil, consideră că, recursul declarat de SRL „Agro Domain Group" nu se încadrează în temeiurile prevăzute de Codul de procedură civilă cu referire la admiterea acestuia, or, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanţa de fond, respectiv, nu constituie temei de casare a încheierii recurate.

212. Astfel, având în vedere că prima instanţă corect şi întemiat a respins cererea depusă de SRL „Agro Domain Goup" privind desfiinţarea hotărârii arbitrale nr.2-01/2023 din 12.09.2024, iar argumentele cererii de recurs sunt declarative, instanţa de recurs ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat şi de a menţine încheierea instanţei de fond ca fiind legală şi întemeiată.

213. În conformitate cu art.427 lit.a) CPC RM, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord,-

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat SRL „Agro Domain Group".

Se menţine încheierea judecătoriei Ungheni din 13 ianuarie 2025, în cauza civilă la cererea SRL „Agro Domain Group" către SRL „Miaco-Lux" privind desfiinţarea hotărârii arbitrale nr.2-01/2023 din 12.09.2024.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele colegiului, judecător Stanislav Grosu

Judecători Alina Ţihonschi

Radu Holban